

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVIN

10

PRILOŽENE SC
MEHKO VEZANE KNJ
GE: ZA VSAKO NEKA
MALI VITEZ, I. DEL, PO
HOD V ZMEDO, II. DE
ALI V PLATNO VEZA
NA KNJIGA: POHO
V ZMEDO, I. IN II. DE

ŽENA IN DOM

OKTOBER 1935 ♦ LETO VI

Prihajamo

*zopet z
novostmi
za jesen
in zimo*

ter Vas prijazno vabimo,
da si ogledate krasne
modne vzorce in izbe-
rete po svojem okusu

*A.Škaberne
Ljubljana*

DR. OETKER^{JEVI} PREPARATI

Z D R A V J E

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

HERSAN ČAJ

mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearssona, zdravnika šefa v Bengaliji (angleška Indija). Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost **Hersan čaja**, in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečne perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu (giht), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in čezmernem odebeljenju. **Hersan čaj** se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastonj:

Reg. S. št. 14.001 z dne 6. VI. 1934

„Radiosan“ Zagreb, Lopašičeva 6.

Če že ne gre drugače...

»Dokler ne bo vaša ura popravljena, vam lahko posodim kakšno dru-

go,« reče urar neznanemu možaku precej sumljive vnanjosti.

»Prav! Ali imate morda kakšno zlato?«

Kakšen je nov zimski plašč?

Škotska.

Dva Škota se srečata na cesti. Dolgo si stiskata roke, dokler ne pravi eden izmed njiju: »Torej me še nisi pozabil? Zakaj mi pa nisi nič pisal?«

»Zakaj?« se nasmeje drugi Škot. »Saj sem vsak dan pogledal v časnike, ali še nisi umrl.«

Gripa.

Pepčkov oče ima gripo. Pepčkova mama prekuha vse, kar pride iz bolnikove sobe. Perilo, krožnike, sploh vse.

Pepčku se to čudno zdi. »Zakaj pa kuhaš, saj ne bomo tega jedli?«

»Veš, Pepček, zato kuham, da pomorim bolezenske klice.«

Pepček vtakne prst v usta. Naposléd pa reče:

»Zakaj pa potem ne skuhaš rajši kar očeta?«

Jabolka.

»Čarovnik« pride na kmete in razkazuje svoje čaravnije, toda prav nerodno. Med predstavo se obrne k občinstvu in reče:

»Zdaj bi vam rad pokazal še čudež, kakršnega še niste videli... Za to potrebujem samo eno jabolko. Ali ga ima kdo izmed vas pri sebi?«

Pa se oglasi nekdo iz ozadja: »Če bi bilo kaj jabolk, bi bila že davno priletela na oder.«

S poti.

Hlapec: »Oprostite, gospod, ali ste mi naročili, naj vas zbudim ob šestih ali ob sedmih?«

Gost: »To je pa res nesramnost! Naročil sem vam, da moram vstati ob petih, da pridem še k prvemu jutrnemu vlaku. Koliko pa je zdaj ura?«

Hlapec: »Osem.«

Jaka se je peljal na deželo. Pride v gostilno in naroči juho. Gostilničar prihlača v sobo. Pogleda skozi okno. Pogleda gosta. Potem reče:

»Po dežju diši.«

Jaka odloži žlico.

»In okus ima tudi tak.«

To zimo bodo zopet nosili posebno temne barve. Priljubljene barve za plašče so temnomodra, rjava in naravno tudi črna. Blago je barvano v mirnih tonih, večinoma gladko ali pretkano z diagonalnim desnom ali pa v isti barvi desenirano v obliki ribje kosti (Fischgrätmuster). Mnogo se nosijo tudi gladki žameti. V kroju je malo izprememb. Kakor v prejšnjih letih, prinaša moda tudi letos svoje variacije na rokavu. Ker smo imeli t. zv. bušasti rokav (Puffärmel) in rokav v obliki stegna (Keulenärmel), se rokav zožuje navzgor in razširi v svojem spodnjem delu. Poleg tega je tudi bogato okrašen.

Razume se, da igra tudi krzneni ovratnik spet neko vlogo. V naslednji številki Vam na istem mestu prinesemo podrobnosti o krznih. Medtem pa boste našli nove modele v vsaki Tivar-prodajalni. Oblecite jih enkrat za poizkušnjo, pa se boste prepričali, kako se Vam brezhibno prilegajo in kako povzdignejo Vašo eleganco.

Cene so letos še bolj ugodne, tako da dobite danes v vsaki Tivar-prodajalni damske plašče že od Din 320.—. Ali tudi za damo, ki ima največje zahteve, imamo velik izbor divnih modelov po zelo nizkih cenah.

Splošno se misli, da so le dražje reči dobre. Tivar Vam s svojo organizacijo in razumno kalkulacijo cen že leta in leta dokazuje, da so tudi najboljše reči lahko poceni. Vsaki dami priporočamo obisk najbližje Tivar-prodajalne, da se o vsem sama prepriča.

Ni se znala brzdati. Ni se pravilno vedla...
Izgubila ga je za vedno. Dober in ljubezniv mož bi ji bil.

Večina moških ne mara žensk, ki se ne znajo vesti. Zato, dekleta, poučite se o pravilnem vedenju.

Sedaj je izšla knjiga: »Kar po domače«, ki jo je spisal prof. O. Šest. V tej knjigi, ki ima 128 strani, dobite vse, kar vam je treba vedeti o dobri vzgoji in srčni kulturi.

Stane samo Din 30.—

Naročnice »Žene in doma« dobe to knjigo in še štiri druge praktične knjige za Din 37.—

Ali verjamete, kar poročajo časniki, da so moški začeli plesti?

Pravijo, da je sedaj pletenje in kvačkanje velika moda. Še nikdar ni bilo ročno delo tako v časteh, kakor je sedaj. Pri tem pa to delo skoraj nič ne stane. Samo volno in kroj si je treba nabaviti, delo je pa potem za kratek čas.

Po knjigi »Za pridne roke — za vsako nekaj« lahko napravite zase jopice, žemperje, volneno perilo, kopalne obleke, rokavice in čepice, za deco oblekice, za moža in brate svitre, sportne jopice itd.

Če Vam knjiga ne bo po volji, nam jo lahko vrnete, mi Vam pa vrnemo denar.

Kadar pride bolezen v hišo, je res vse narobe. Nihče prav ne ve, kaj naj bi storil v prvi sili. In ravno prvi ukrepi so večkrat za bolnikovo ozdravljenje odločilni. Neznanje, površnost in malomarnost so že marsikoga spravile v prezgodnji grob. Mi sicer želimo, da bi Vas bolezen nikdar ne obiskala, vendar je pa dobro, če ste poučeni, kaj Vam je ukreniti, če kdo v hiši zboli.

Prihodnji mesec bo izšla knjiga »Nega bolnikov in prva pomoč pri nezgodah«, ki jo je spisal direktor Higienškega zavoda dr. Karel Petrič. Z besedo in sliko Vam nazorno pokaže, kako Vam je ravnati, če pride bolezen ali nesreča v hišo.

Hišica, ki si jo zares postavite, in košček zelenega vrtička Vas napravi srečnejšega kakor še tako lepe sanje o najrazkošnejši palači. Če je še tako majhna, pa imate ta prijetni občutek, da je Vaša.

Prede pa pričnete z zidanjem, je treba, da dobro preudarite vse podrobnosti. Saj hočete, da bo ta Vaša hišica lepa in dobro zgrajena. In pa predraga ne sme biti, da boste stroške lahko zmagali. Zato pa potrebuje dobrega svetovalca, in to je naša knjiga »Kaj moram vedeti, kadar si gradim svoj dom«, ki jo je spisal strokovnjak profesor Tehnične srednje šole ing. arh. Rado Kregar. Knjiga ima vsa potrebna navodila ter 40 slik in načrtov.

Stane samo 30 dinarjev.

Nežno perilo pazljivo prati

Kako previdno, kako oprezno pere mlada perica, katero kaže ta slika. Gotovo ni hotela svojega finega perila izpostaviti robatemu postopku pri pranju navadnega perila, ki je bil takrat splošno v navadi. Vendar kaj koristi tudi ta opreznost, ako sredstvo za pranje ni bilo primerno tkanini. Namesto da bi bilo blago in prizanesljivo, je bilo ostro in je razjedalo tkanino. V tem oziru imamo danes veliko boljše. Nežno perilo lahko res prizanesljivo peremo z milnimi luskami Lux, ki se že v mrzli vodi tako obilno penijo. Lux odpravi vso nesnago, ne da bi pri tem niti najmanj poškodoval vlakna ali barvo tkanine.

LUX

Naročnice »Žene in doma« dobe vseh pet knjig za Din 37.—

Naročite jih še danes pri upravi v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10.

Če vam ne bodo ugajale, nam jih lahko vrnete, mi Vam pa vrnemo denar.

Jesen je nekaj čisto posebnega.
Če hočete imeti tudi vi čisto posebno
jesensko obleko, izberite blago iz
naši ekskluzivne zaloge. (Komači
tudi samo za svojo obleko ali plašči).

Manifaktura

Souvan

Ljubljana, Mesni trg 24.

žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 10 OKTOBER 1935 LETO VI.

DRAGE NAROČNICE IN BRALKE

PREDEN SMO SE DOBRO ZAVEDELI, JE SPET PRIŠLA JESEN. NOBEN ČAS TAKO HITRO NE MINE KAKOR POLETNI. SOLNCE NAS POŽIVI, VSE VIDIMO V LEPŠI LUČI, VES DAN SE GIBLJEMO POD MILIM NEBOM, IN ČEPRAV SO DNEVI DOLGI, NAM VENDAR KAJ HITRO MINEJO. KAKOR HITRO PA PRIDE JESEN, SE NAM ZDIJO DNEVI KRATKI IN VEČERI DOLGI. ZDAJ SE BOMO SPET BOLJ OPRIJELE DOMA. IN KOMU BOMO POSVE-TILE SVOJE VEČERE? KAKO JIH BOMO PREŽIVLJALE, DABOMO IMELE KAR NAJVEČ DOBIČKA OD NJIH? ZATECIMO SE H KNJIGI!

DOBRA KNJIGA JE PRIJATELJICA, KI NAS NIKOLI NE RAZOČARA, KI NE IŠČE KO-RISTI OD NAS, A JO SAMA ZMEROM DAJE. Z DOBRO KNJIGO SE RAZVEDRIMO, PRE-ŽENEMO SI DOLGČAS IN SLABO VOLJO. TISTE IZMED VAS, KI STE NAROČENE NA NAŠE KNJIŽNE ZBIRKE, ŽE SAME VESTE, DA JE TAKO. POVEJTE TO TUDI SVOJIM PRI-JATELJICAM IN SVOJIM ZNANKAM.

LEPOSLOVNE ZBIRKE ZALOŽBE »EVALIT« VAM NUDIJO ZA MAJHEN DENAR DE-SET SKRBNO IZBRANIH POVESTI SVETOVNEGA SLOVESA. V TEJ ZBIRKI DOBITE SAMO PRVOVRSTNE PISATELJE IN ZATO TUDI SAMO PRVOVRSTNE KNJIGE. »RODBINSKA KNJIŽNICA« ZALOŽBE »EVALIT« VAM DA ZA 67 DINARJEV DESET IZBRANIH LAH-KIH POVESTI, KI JIH BOSTE OB VSAKEM RAZPOLOŽENJU RADE BRALE. PUSTILE VAM BODO LEPE VTISKE IN MARSIKATERO DOBRO IN PLEMNITO MISEL BODO ZBU-DILE V VAS. RAZEN TEGA IZDA NAŠA ZALOŽBA VSAKO LETO PO PET GOSPODINJ-SKIH KNJIG. OGROMNA NAKLADA TEH KNJIG DOVOLJ ZGOVORNO PRIČA, KAKO SO SE PRILJUBILE NAŠIM ŽENAM. V NJIH DOBITE VSE, KAR POTREBUJETE. KOLEDAR JE TAKO UREJEN, DA USTREZA VSAKI GOSPODINJI. VANJ SI LAHKO VPISUJE IZDATKE IN DOHODKE IN DRUGE VAŽNE STVARI. RAZEN TEGA PA DOBI V NJEM POLNO POUČ-NIH IN ZABAVNIH SPISOV.

TISTE IZMED VAS, KI NAŠIH KNJIG ŠE NE POZNAJO, NAJ VPRAŠAJO ZNANKE IN PRIJATELJICE, KAKO SO ZADOVOLJNE Z NJIMI. V SEDANJIH ČASIH, KO NE OSTAJA NOBENI GOSPODINJI DENARJA ZA ZABAVO ZUNAJ DOMA, JE KNJIGA NAJCENEJŠE IN NAJBOLJŠE RAZVEDRILLO. Z BRANJEM SI LAHKO VSAKA ŽENA RAZŠIRI DUŠEVNO OBZORJE IN TAKO POSTANE MOŽU BOLJŠA TOVARIŠICA IN OTROKOM BOLJŠA VZGOJITELJICA. ŽENA, KI MNOGO BERE, SE LAŽE POGLOBI V DUŠO IN V MISELNOST BLIŽNJEGA, IN PRAV SPOSOBNOST RAZUMEVANJA JE NAJLEPŠA LASTNOST PRAVE ŽENE, ZAKAJ RAZUMEVANJE RODI DOBROTO.

Z ŽELJO, DA BI NAŠE BESEDE NE BILE ZAMAN, VAS ISKRENO POZDRAVLJA
UREDNIŠTVO.

Sv. Frančišek Asiški — največji zaščitnik živali

V XII. stoletju je nastal v Evropi precejšen preobrat. Prejšnja preprostost, ljubezen do bližnjega in verska gorečnost so začele pešati. Med ljudmi se je razpasla razkošnost; vsak je hotel užiti čimveč pozemeljskih dobrot, ne da bi si kaj očital, da s tem oškoduje in oropa sočloveka. Evangelijske besede o ljubezni do bližnjega so izgubile veljavo. Bogastvo in uživanje sta postala cilj tedanjega človeštva. Posledica tega je bila nenavadna krutost. Bati se je bilo, da bo krščanstvo propadlo in da bo človeštvo iznova zašlo v poganstvo.

Tedaj je vstal mož, ki je pogumno povedal, da ima vsaka stvar pravico do življenja, da je ljubezen in preprostost tisto, kar bo rešilo ljudi pogube. To je bil sv. Frančišek Asiški.

Sv. Frančišek Asiški se je rodil v mestu Asisi in je dobil pri krstu ime Janez, pisal pa se je Bernardone. Oče mu je bil bogat trgovec. Ob Janezovem rojstvu je bil oče po kupčijskem potovanju v Franciji. Ko se je vrnil, je začel klicati sinčka »Francesco«, to je »Francozek«; drugi pa pravijo, da se je Janeza prijelo ime »Francesco« zato, ker je zelo dobro govoril francosko in je med govorom rad rabil francoske besede. Vsi so ga klicali samo še Francesco. Doma so dečka razvajali. Imel je svoje služabnike, ki so mu stregli. S prijatelji se je rad zabaval in popival ter počenjal razne neumnosti kakor ostala mladina. V nečem se je pa razlikoval od drugih: če je le mogel, je obdaroval siromake in nikoli ni mogel videti, če so njegovi prijatelji mučili živali. Že kot otrok je s solznimi očmi prosil, naj izpustijo ujete ptičke in naj ne pretepajo psov in mačk, ki so jih našli na asiških cestah.

Po nevarni bolezni je opustil prejšnje lahkomišno življenje. Ločil se je od prijateljev in se začel družiti s siromaki. Stregel je bolnikom in pomagal živalim. Svojo razkošno obleko je zamenjal s preprosto haljo iz raševine, ki si jo je prepasoval z navadno debelo vrvjo. Oče se je jezil nanj, ga zapodil iz hiše in mu odrekel vsako denarno pomoč. Ker ni imel Frančišek več svojega denarja, je začel prositi miloščine, da je mogel pomagati siromakom. Hodil je okrog in pridigoval, naj ljudje razdelijo bogastvo med siromake, naj strežejo bolnikom, pomagajo potrebnim in živijo preprosto življenje. Pridružilo se mu je več mladeničev, ki so tudi sklenili, da bodo živeli v popolnem uboštvu. Frančišek, ki je stanoval v zapuščeni bajti, je sestavil za svojo družbo posebna pravila. Imenoval jo je »red manjših bratov«. Vsi so med seboj enaki, tudi predstojniki so samo služabniki svojih sobratov. Nihče ne sme imeti nobenega premoženja. Živeti morajo samo od milodarov, denarja ne smejo sprejemati, razen če z njim pomagajo bolnim sobratom in siromakom. Kadar gredo pridigat, ne smejo vzeti ničesar s seboj.

Frančišek se je odpravil v Rim, da bi papež potrdil pravila novega reda. V Rimu, kjer so poznali in priznavali samo bogastvo in razkošje, so se smejali bratom, ki so se vsemu odrekli. Papež ni hotel potrditi pravil, češ da so to pravila za prasiče, ne pa za ljudi. Toda Frančišek ni odnehal in je naposled vendarle dobil papeževo dovoljenje. Pravijo, da se je papežu nekoč sanjalo, da se podira katoliška cerkev. Takrat je pa prišel mož, oblečen v raševino, in je s svojo ramo podprl cerkev, da se ni podrla. Papež je v možu spoznal Frančiška, obenem je pa tudi spoznal, da utegnejo Frančiškovi nauki rešiti cerkev propasti.

Frančišek je šel s svojimi brati tudi misijonarit v Afriko. Ko se je vrnil, je ustanovil še tretji red in red klaris.

Najlepše v Frančiškovem življenju je njegova velika ljubezen do narave, posebno do živali. Lepa Umbrija*), sinje nebo, temne gore, prostrani gozdovi in zlato solnce, vse to je že v prvi mladosti zbudilo v Frančiškovem srcu veliko ljubezen do prirode. Rad je gledal ptice in živali v gozdu, ki ne kopičijo bogastva in zakladov, pa so vendar zmerom vesele in zadovoljne. V vsem stvarstvu je videl Boga, vse je izšlo iz božjih rok, prav tako kakor človek. Vse se mu je zdelo ena sama velika družina. Živali je imenoval brate in sestre in za svojo dolžnost je smatral, da jim pomaga in jih varuje. Ni mogel prenašati, da bi se katerikoli živali z dejanjem ali z besedo storila krivica. Bolelo ga je, ko je videl, kako brezbrizno hodijo ljudje po svetu in napravijo živalim toliko hudega. Zato je Frančišek zahteval od svojih sobratov, da morajo živalim prav tako pomagati kakor ljudem. Ko je hodil Frančišek po umbrijskih gorah, je vabil k sebi ptičke, veverice, zajčke in druge živalce, pazil je, da ni stopil na nobeno žuželko, obvezoval je ptičkom strte peroti, popravljal od ljudi razdrta gnezda in reševal živali, ki so se ujele v pastí.

*) Umbrija — pokrajina, kjer leži mesto Asisi.

Sv. Frančišek Asiški

Bolj ko v gozdovih in skalnatih gorah je trpelo Frančiškovo nežno srce v mestih in vaseh, kjer so ljudje nalašč mučili živali. Pridigal je ljudem in uporabljal vso svojo zgovornost, da je ganil trda srca, dokler mu niso prepustili živali, ki so jih hoteli mučiti. Opominjal je, da je vsaka žival božja stvar, torej naša sestra, naj bodo vsi dobri z domačimi živalmi, naj jim nakladajo res samo tista dela, ki jih sami ne morejo napraviti, naj jih nikdar ne pretepajo. Tolažil je uboge konje in z lepo besedo prigovarjal trmastim osličkom. Umrl je 4. oktobra l. 1226. na tleh v cerkvi Porcijunkula.

Takšno je bilo življenje Frančiška Asiškega, ki so ga l. 1228. proglasili za svetnika. Ostal nam je v spominu kot vzor ljubitelja in varuha živali, zato tudi praznujemo na dan njegove smrti dan varstva živali.

4. oktobra — dan varstva živali

Čim bolj se staramo, več dni se nam nabere, ko obhajamo spomine. Spominjamo se dogodkov iz zgodovine naše vere, dogodkov vesoljnega človeštva, dogodkov naše domovine, naših mest, naše rodbine in nas samih. Vseh teh dogodkov so se spominjali tudi naši pradedi. A pred nekaj leti so uvedle vse kulturne države nov spominski dan. Posvečen je živalim, brez katerih bi bilo naše življenje popolnoma drugačno. Kako si morete misliti življenje brez konja, ki dela in trpi za nas, brez krave, ki nam daje mleko, brez kokoši, ki nam leže jajca, in brez... brez...?

Kako si morete misliti življenje brez živali, ki s svojo zvestobo tlikokrat prekaša človeka? Znameniti filozof je rekel: »Bolj ko spoznavam ljudi, višje cenim pse!«

O pasji zvestobi bi človek lahko napisal cele knjige. A kaj vidimo vsak dan? Kako ravnamo z našimi dobrotniki? Dan za dnem jih izkoriščamo in trpinčimo, čeprav so nam že dostikrat pomagali iz težav. Za vsako malenkost pretepamo psa, nikar da bi prijazno govorili z njim. Vozniki neusmiljeno pretepajo konje, če jim ne delajo dovolj hitro, in nihče se ne zmeni za to.

Tam, kjer je bič gospodar, tam ne pomaga ne oves in ne seno; tam se konj ne postara in se vol ne zredi.

Tolstoj, veliki ruski pisatelj, je nekoč rekel: »Govorim s svojimi živalmi, a nikoli jih ne tepem!«

V Švici uporabljajo še dandanašnji poštno vozove, ki jih konji vlečejo. Tam vidimo konje, ki vlečejo sani po ozkih in strmih planinskih soteskah in stezah. Toda nikoli ne boš videl, da bi uporabljali bič. In prav je tako! Z udarci zmanjšamo delazmožnost konja, njegovo zdravje in dobro voljo. Iz lastnega nagiba konji prav radi delajo.

Z živalmi bi morali prijateljsko ravnati, potem bi nam hvaležno vračale prijateljstvo. Ta misel je glavni namen dneva varstva živali, ki ga praznujejo vse kulturne države na svetu dne 4. oktobra, na dan smrti sv. Frančiška Asiškega, ki je bil največji zaščitnik in ljubitelj živali.

Najmodernejše zakone za varstvo živali imajo doslej na Poljskem, v Švici in v Nemčiji. V vseh treh državah so prepovedali vivisekcije, t. j. operacije na živih živalih v raziskovalne svrhe. Izkušnje so pokazale, da dosežejo znanstveniki, ki se ukvarjajo z vivisekcijami, zelo redkokdaj kakšne uspehe. In če jih tudi dosežejo, so ti uspehi tako neznatni, da nikoli ne morejo odtehtati trpljenja ubogih živali, ki jih uporabljajo za te poizkuse. Kaj vse pretrpijo živali pri vivisekcijah, o tem niti ne maramo razpravljati. Naj vam bo dovolj, če vam povemo, da odprejo

na primer psu želodec, ne da bi ga prej omamili itd. itd. Za poizkuse uporabljajo razen psov največ navadne miši, bele miši, morske prasičke in mačke.

Med drugim so prepovedali Poljska, Švica in Nemčija tudi klanje živali, ne da bi bila žival poprej omamljena. Prasiče in govedo morajo mesarji prej omamiti, preden jih zakoljejo. Zakaj tudi žival ima pravico do hitre in kolikor mogoče lahke smrti.

Iskreno želimo v imenu vseh naših prijateljev živali, da bi tudi naša država čimprej poskrbela za stroge zakone, ki bi varovali živali trpljenja. Res je, da so sedanji časi zelo resni in da imamo vse polno drugih važnih zadev; zima se bliža in z njo skrb, kako bomo preskrbeli brezposelne in kako se bomo sami varovali pred mrazom in denarnimi skrbmi. Vendar je pa dolžnost vsakega kulturnega človeka, da sredi teh skrbi ne pozabi ubogih živali, ki nas hranijo in ki za nas delajo.

Zlasti matere naj poučijo svoje otroke, da ne bodo mučili živali. V vsakem otroku je nekaj okrutnosti, ki se rada izživlja v trpinčenju mačk, metuljev, žab, muh in podobnem.

Vsaj ta edini dan v letu naj bi nihče ne udaril konja ali psa in naj bi vsak gledal, da ima živina očičen hlev in dovolj hrane,

Kaj so povedali znameniti možje o psih

Schopenhauer v knjigi »Ueber Religion«:

»Pes je najbolj plemenita in najbolj npravstvena izmed vseh živali.«

»Pes je edini odkritosrčni in zvesti prijatelj človeka.«

»Prav zaradi tega imamo toliko dobrih ljudi, ki ne-
gujejo prijateljstvo s temi četveronožci; zakaj kako
naj bi se odpočili od vsega pretvarjanja, zahrbtnosti in
zlobe ljudi, ako bi ne bilo psov, v katerih poštene obra-
ze lahko brez nezaupanja pogledaš?«

Lord Byron, veliki angleški pesnik je zapisal svojemu
psu na nagrobni spomenik:

»Tu ležijo zadnji ostanki nekoga,
ki mu je bila podeljena:
lepota — brez gizdavosti,
moč — brez izzivalnosti,
pogum — brez nagle jeze,

in vse dobre lastnosti človeka —
brez njegovih grehov!

Ta hvala, ki bi pomenila na nagrobniku
človeka samo prazno laskanje, je
dolžni delež spominu na mojega psa!«

Dr. Boleyn, bližnji sorodnik angleške kraljice Eliza-
bete, je imel svojega psa zelo rad. Ta ljubezen kraljici
ni bila po godu, zato mu je nekega dne dejala:

»Daj mi svojega psa in jaz ti izpolnim vsako željo,
ki jo izrečeš!«

Boleyn je dal kraljici svojega psa.

»In zdaj,« je zaprosil Boleyn, »ali mi boste izpolnili
željo, ki jo bom povedal, kakor ste obljubili?«

»Izpolnila jo bom!«

Boleynu se je obraz razjasnil. »Potem vas prosim,
vrnite mi mojega psa!«

Deset zapovedi za gojitev do- mačih živali

1. Psa, ki je priklenjen, mo-
ramo vsak dan vsaj za dve uri
spustiti z verige, ponoči pa
mora prost tekati okoli hiše.
Vsako drugo ravnanje s psom
je protinaravno in zločinsko.

2. Psa je treba pogosto če-
sati, ščetkati in kopati.

3. Mačka časih zunaj hiše
ne dobi dovolj hrane, zato naj
bo zanjo zmerom pripravljena
skodelica z mlekom ali krožnik
z ostanki naše hrane.

4. Ščinkavci, liščki, čizki in
podobne ptice pevke ne spa-
dajo v kletko, ampak v milo
naravo. V kletki smemo imeti
samo kanarčke in papige.

5. Kanarček mora imeti po-
leg hrane in vode tudi posodo
z vodo za kopanje.

6. V živinskem hlevu naj vi-
sijo poletni muholovke, zakaj
živina zelo trpi pod mušjo nad-
logo.

7. Živina mora dobivati toč-
no ob svojem času hrano in
dovolj hladne vode.

8. Posode, iz katere živali
jedo, naj bodo zmerom dobro
umite in snažne.

9. Pesjake, kletke za ptiče,
hleve in svinjake je treba po-
gosto snažiti in zračiti.

10. Česar sebi ne želiš, tudi
živalim ne delaj.

Prijateljstvo ob cestnem robniku

VE MATERI

Plemenitost se rada druží

Vera Gogala:

VE MATERI

Pri Šušteršičevih gredo zgodaj k počitku. Hlapec je zaprl vrata v hlevu, pregledal še enkrat živino in se vrgele na slamnjačo. Nad hlevom je tiho zaprhutalo v lastavičjem gnezdu. V hiši so okna otemnela in vso domačijo je objel pokoj. Le veter je močneje zavel skozi sadno drevje in se razgubil v gozdu.

Na podstrešju, v skritem kotu ob dimniku, je dremlala domača muca. Štirje mladiči so ležali ob njej in se v spanju prerivali bliže k materi. Mačka je preložila glavo. Zaspano je pogledala ob sebi, ali je vse v redu. Kožuščki so se pri dihanju enakomerno dvigali. Spet je brezskrbno zadremala. Kmalu popolnoči jo je zdrnila vročina. Mladiči so se razdelili in raztegnjeno ležali vsak zase. Mačka je vstala in dvignila gobček. Čudno ostro jo je zasketele v nosnicah. Povožala je zrak in začutila dim. Spet je legla, vendar jo je dim vedno bolj motil in tudi mladiči so se prebudili. Previdno se je vzpela iz skritega ležišča in oprezno stikala v drugem kotu podstrešja. Nato se je vrnila in prenesla vsakega mucka posebej v novo skrivališče. Spati ni mogla več, kajti drobnim dim izza trama ob dimniku je napolnil podstrešje in se počasi plazil skozi malo okno z napol razbito šipo. Mladiči so postali nemirni. Mačka je sedla in gledala nepremično v smer, odkoder je slutila čudno nevarnost. Rahlo je zamijavkala in pogledala po mladičih, ki so se tiščali k lini, hitro dihali, lezli nerodno drug čez drugega in padali v slamo. Tram ob dimniku je tlel. Tiho prasketanje je opozorilo mačko, da je prisluhnila. Upognila je glavo in čakala na daljnji šum, pripravljena na obrambo mladičev. Zunaj se je počasi razdeljevala tema in prva sivina zgodnjega jutra se je plazila čez spečo pokrajino.

Ob dimniku je močneje tlelo. Dim je naraščal in polnil prostor. Mačka je teкала po podstrešju in prenašala mlade. Znesla jih je k oknu, kjer jih ni več dušilo, in drobno mijavkanje je prenehalo. Splazila se je po lestvi navzdol do podstrešnih vrat in se oglasila. Ob oknu so zadovoljno čepeli mucki. Spet je prisluhnila. Ker ni čula nobenega šuma, se je vrnila po lestvi in jih še enkrat pregledala. Potem se je hitro spustila skozi odprto ob vratih, stekla po tramu do okna deklinde sobe in žalostno zamijavkala. Dvakrat, trikrat je zategnjeno poklicala, nato je švignila nazaj. Dušeč dim je že tiščal iz okna in se usipal skozi špranje v steni. Prenesla je mladiče v šupo in jih zakrila s slamo. Stekla je na dvorišče in glasno mijavkala. Gospodinja se je zbudila in sočutno pomislila: »Kaj je neki naši muc? Morda ji je kateri sosedovih mačkov požrl mlade.«

Mačka pa je smukala iz šupe na dvorišče in nazaj, presunljivo tožila in klicala. Iz podstrešja se je valil dim in v tišino jutra je čudno oddaljeno zamolklo prihajal šum kakor votel prasket.

Iz lastavičjega gnezda je šinila samica. Obletela je hlev in se vrnila k mladičem. Dim je objel njeno gnezdo in ni hotel več izginiti. Plašno je zafrtalo okrog gnezda. Lastavica je begala po zraku in se vračala k mladičem. V podstrešju hiše je skoraj neslišno bobnelo in nenadoma je močan plamen švignil skozi streho. Mačka je zbegano drsela po slami v šupi in lastavica je plahutala s perotmi nad gnezdom. Bobnenje v podstrešju se je izpremenilo v pokanje opeke in plameni, ki so se sprostil v zraku in vetru, so požirali streho in grozeče ožarjali temno jutro. Mačka je švigala pred šupo in mijavkala. Lastavica je v krogih obletavala gnezdo in se umikala dimu. Njeno sloko telo se je izgubljalo v valu dima. Spet je sedla na gnezdo in branila s perotmi mladiče pred nevarnostjo.

Pokanje na stehi, mijavkanje okrog hiše in čudno dušeče ozračje je prebudilo dekle. Nad glavo ji je hro-

pela streha v boju z ognjem. S strahom je poslušala čudni šum nad seboj. Jezno se je ozrla dol na dvorišče za mačko, ki se je zategnjeno in žalostno drla. Tedaj pa je kriknila in planila iz sobe.

»Gori! Gori!« Kakor blazna je goščala predse in bela srajca se je izgubljala v megli dima. Hlapec je s truščem odprl hlevska vrata in zakrilil z rokami. V hipu je bilo dvorišče polno. Kričanje in jok vsevprek, povelja in kriki. Streha je gorela v polnem plamenu, in že se je žareča pošast lotila tudi hleva. Drobni zubli so se hinavsko plazili po tramovju dalje in oblastno uničevali nagromadeno steljo in mrvo. Mlada gospodinja ni mogla ne kričati, ne hoditi. Sesedla se je na travniku za hišo in strmela prazno v črno ogrodje strehe sredi švigajočih plamenov. Ob njej se je gnetla gruča sosedov. Moški so pomagali pri gašenju, ženske so tarnale in brezsmiselno tekale okrog gorečega poslopja. Iz hleva so vodili mukajočo živino. Ogenj je požiral že drugi del domačije. Nov val dima se je dvignil v nebo. Opresno so lizali plamenčki les nad lastavičjim gnezdom. Samica je še vedno obupno branila mladiče. Drobnost živkanje v gnezdu je prenehalo. Dušeče ozračje je napolnila neznosna vročina. Lastavičje telo je trepetalo in peroti so le še slabotno frfotale nad gnezdom. V naslednjem naporu je obletela v dim zavite mladiče. Goreče tramovje se je utrgalo in pometlo s seboj malo gnezdo in štiri drobna življenja. Plamen je šinil na kraj, kjer je bilo prej gnezdo. S poslednjo močjo skrbeče matere se je pognalo drobno lastavičje telo v ožarjeni dim in iskalo gnezdo. Zaječal je les, zaprasketal v novem plamenu. Kakor kepa je ptica omahnila v dim. Ogenj pa je neusmiljeno besnel dalje.

Iz šupe so odnašali orodje in stroje ter bežali pred uničujočim sovražnikom. Težke noge so brezobzirno zadevale mačko, ki je iskala pot med nastlano slamo in razmetano mrvo. V kupu slame v kotu sta bila še dva mladiča. Bolestno je klicala, beganje in ropot okrog nje je preglasilo njeno presunljivo mijavkanje. Dva sta bila že na varnem, dva sta ostala še v šupi. Preplašena je odskočila, ko je tleč ogorek priletel z goreče strehe. V hipu je zagorela slama blizu kota, kjer sta se tiščala mucka. Mačka je bežala pred plamenčki. Tekla je okrog šupe in se splazila od zadnje strani ob zemlji skozi ozko odprtino v notranjost. Tleče mrvce so se v ognju krčile in zvijale po tleh kakor žive. Mačka je osuplo postala. Balala se je teh malih gorečih nitk, ki so se plazile proti njenim mladičem. V kotu sta še oba ležala. Iz slame sta dvigala glavice, ki so brezmočno zdrsele spet nazaj. Mačka se je pognala do bližnjega. Rahlo je prijetela telesce in izginila skozi odprtino pod steno. Ostal je še zadnji mladič. Slama okrog njega je izginjala v ognju. Mirno je čepel v kotu, pojemajoč od dima in vročine. Ob lini se je prikazala mačkina glava, ki pa se je hitro spet umeknila. Velik plamen je zajel šupo, veter je močneje zavel. Mačka je begala okrog line in po trebuhu izkušala priti skozi odprtino, a gost dim jo je vsakokrat pognal nazaj. Njeno obupno jokanje se je izgubljalo v prasketanju in besnenju ognja. Zadnjič se je splazila do line in plašno odskočila pred plamenčki, ki so si iskali pot po bilkah in prežali nanjo. Razločiti ni mogla ničesar več. Groza jo je bilo ognja, teh švigajočih pošasti. Le še od daleč je strmela v razprtine, skozi katere je žarela notranjost. Tam notri je bil njen mladič. Goreče tramovje se je sesulo.

Mačka je zbežala. Ob plotu so se varno tiščali trije rešenci. Splazila se je do njih in jih oblizala. Trije kožuščki so se privili k njej in iskali zavetja. Manjkal je le progasti muček. Mačja mati je zastrmela v pojemajoči žar in žalostno zajokala.

Dva bolnika

*Harmonikar
in njegov
kuža pri vežbi*

Gerty Kelemen:

ospa Renata Falierjeva

Dve stvari sta bili ta večer predmet splošnega občudovanja: slika gospe Renate Falierjeve, ki jo je bil naslikal Henry Arthur Waters, in Henry Arthur Waters sam. Njima na čast je priredila gospa Renata majhno domačo zabavo.

Slika je visela na najdaljši steni salona. Iz črnega okvira in ozadja so se dvigale gole roke in rame gospe. Obraz, ki so ga obkrožali temni lasje, toda tako, da so se ušesa videla, je bil nagnjen nekoliko v stran, oči so gledale opazovalca nemirno, pričakujoče, ustnice malih, živo rdečih ust so bile tesno stisnjene, barva kože bleščeče bleda. To je bil eden tistih lepih ženskih obrazov, za katerimi se navadno nič ne skriva, pa vendar sanjajo moški o njih, da so nenavadno čudežni in skrivnostni.

Slika je bila Renati res presenetljivo podobna. Gostje so začeli hvaliti slikarja in ga povzdigovati do nebes.

Henry Arthur Waters se je vrnil v igralnico. Ker se je bil že navadil dobrikanju, mu ni bilo več dosti do njega. Kmalu za njim so se odpravili tja tudi drugi gospodje in hišni gospodar Andrej je svetoval, da bi igrali partijo pokerja.

»Očarljiv je!« je dejala gospa Legensova, nič več mlada, a še zmeraj zelo živa dama. »Res ste lahko srečni, draga moja, da imate pogosto v svoji bližini tako lepega moža. Odkod ga pa prav poznate?«

»Po Andreju!« je povedala Renata in skušala zakriti lesket svojih oči. »Star prijatelj mojega moža je, čeprav je petnajst let mlajši od Andreja. Waters je živel dolgo let v tujini in ko je prišel pred kratkim v Pariz, naju je obiskal.«

Skozi odprta vrata je opazovala Renata oba moža, ki sta si sedela nasproti.

Andrej Falier je bil v petinpetdesetem letu in srednje velik. Precej vsakdanje črte njegovega obraza so izdajale, da je povprečen človek. Prevzel je bil pred leti papirnico svojega očeta in moral urediti svoje življenje tako, da je služil njej.

»Rejen, starejši gospod!« si je mislila Renata. Nič drugega.

Henry Arthur Waters pa je bil mlad. Svetlolas je bil in lep. Sportnik se je videl iz slednjega njegovega giba. Imel je veselo značaj človeka, ki se mu je že od mladih let vse posrečilo, česar se je lotil.

Renata Falierjeva je imela za seboj leta neutešne samotnosti. V petintridesetem letu je bila, prav na pragu, za katerim preže sence, ki se izprva počasi, potem pa čedalje silneje in hitreje vržejo na obraz in telo ženske.

Ko ji je Andrej predstavil slikarja, se ji je zazdelo, kakor bi se ji bilo zasvetilo prvič v življenju nekaj kakor močna, vabeča obluba.

Henry Waters jo je začel slikati in ji dvoriti. Vzve-tela je in se na zunan in na znotraj pomladila za deset let. Počasi se je začela predajati njegovemu vabljenju, dobro se je tega zavedala in srečna je bila.

Zdela se mu je ljubka, prijetna, mirna, čeprav preveč sentimentalna. Sovražil je vsako tragiko v razmerju. Da, vedel je, da se bo iz tega razvilo razmerje. Pri vsaki ženski, ki si jo je zahotel, je bilo tako. Poštene so se razlikovale od drugih le po tem, da je moral biti bolj potrpežljiv, preden si jih je osvojil, in da je minilo več časa, preden se jih je potem rešil.

Henry Waters se je vrnil v salon. Renata je stopila z njim na mračni balkon. Pod njunima nogama je ležal vrt, zavrt v sence in vonjave.

»Danes ste zapeljivejši, kakor kadarkoli prej!« je dejal Henry. »Zbudite se vendar, Renata! Zakaj nimate poguma, da bi živeli? Česa čakate? Dan umira za dne-

vom, vi pa ne zgrabite niti ene ure, ki bi bila vredna, da bi jo zadržali. Nikar ne pozabite, kako kratko je življenje ženske.

Zal vam bo, Renata... Vse, vse, kar ste zamudili, bo vstalo neko noč pred vami, vse želje, ki ste jih v sebi zadušili, se bodo spet zbudile — obupano boste iztegovali roke za njimi, toda vse bo temno, vse bo daleč, nedosežno.

Bojte se starosti, Renata! Edina tolažba v njej je zavest, da niste v mladosti zamudili nobene poti k sreči!«

Andrej se je pokazal med vrati.

»Jutri popoldne me čakajte, Henry!« je rekla tiho Renata.

Pet mesecev je minilo.

»Ne morem več!« je vzkliknila Renata, ko je stopala nemirno po debelih, mehkih preprogah v Henryjevem stanovanju. »Ljubim te! Ne morem več živeti z Andrejem!«

Vse moje želje in misli so pri tebi. Ne morem te več zapustiti z vsemi besedami in podobami, ki ožive v meni. Z vsem tem, kar si ti zbudil v meni. Ne morem iti več preprosto domov, kakor se ne bi bilo nič zgodilo, večerjati z Andrejem in se pogovarjati o njegovi tovarni. S teboj hočem živeti. Pojdiva skupaj odtod. V Anglijo, v Italijo, kamor hočeš!«

»Toda Renata!« je vzkliknil Henry v strahu. »Ali se ne zavedaš, kaj bi s tem izgubila? Ali se ne zavedaš, s čim boš zamenjala svoj mirni dom, svoje brezskrbno življenje? Premisli vendar...«

»Premislila sem!« je strastno vzkliknila. In Henry, ki ga je ta nemoč vsega prevzela, ji ni mogel nič odvrniti. »Živeti hočem s teboj. Jutri zvečer odpotujeva. Ali ti je prav?«

Stopila je k njemu in ga pogledala s svojimi temnimi očmi.

»Da, Renata.« je rekel in jo objel.

Ko mu je potem obrnila hrbet in stopila k vratom, je dolgo gledal za njo. In ko je ni bilo več, je obupano skomignil z rameni.

Renata je pisala:

»Najinega skupnega življenja je konec. Andrej. Ne šele danes, že davno — sama ne vem kdaj — se je raztrgalo. Tega ti sam najbrž ne bi bil nikoli opazil. Lahko bi bila še ostala skupaj, kakor tisoč drugih, in pustila, da bi bili tekli dnevi mimo naju, siyo in prazno, brez misli in samotno bi hodila utrudljivo pot do starosti, do smrti.

Življenje pa je brez ljubezni nezmislno in ni vredno, da bi ga živeli. Henry Waters je postal zdaj ogenj mojega življenja, ogenj, ki bom v njem gorela in morda zgorela.

Cn je mladost, moja mladost.

Pozdravljen bodi!«

Fismo je položila na Andrejevo pisalno mizo.

Z avtomobilom se je odpeljala do Henryjevega stanovanja. Sobarica ji je odprla kakor vselej, toda s presenečenim obrazom. Renati je začelo divje razbijati srce v neznanih slutnjah.

»Gospod Waters je davj odpotoval, milostna gospa.« je dejala dekle.

Z rjavimi lesenimi tapetami obito predsobje se je motno zavrtelo okoli Renate. Mehanično je stopila v delavnico. Pestro poslikani kosi platna in tube barv so ležale okoli nje. Soba je bila prazna, omare odprte. Pred kaminom je zagledala kup raztrganih pisem.

Na desni strani: Nj. Vis. knez-namestnik Pavle, njegova soproga princesa Olga, knezica
durova in Gornja.

Sredi te nepospravljene, brezupne sobe, sredi med praznimi škatlami in kosci papirja je sedla Renata in poslušala sama v sebi, kako se je v njeni notranjosti vse trgalo.

Potem je šla.

Opotekala se je, ko je stopila v svoj dom. Mračilo se je že, vendar pa ni prižgala luči. V Andrejevo sobo je šla. Ni ga bilo še doma. Na pisalni mizi se je svetlikalo njeno pismo, belo in še neodprto. Stopila je k oknu in ga še enkrat prebrala. »... da bi bili tekli dnevi mirno mimo naju, sivo in prazno... Življenje pa je brez lju-

bezni nezmislno in ni vredno, da bi ga živeli... On je mladost, moja mladost...«

Počasi je raztrgala pismo na majhne, čisto majhne kose. Skozi okno jih je spustila v mrak...

Potem je šla v svojo sobo. V mračnem spoznanju je obvisel njen pogled na ogledalu. Rjave sence je zagledala okoli ust in oči. Glava je bila skoraj siva, samo naličene ustnice so se odražale z njenega obraza. Zbrisala je ličilo z njih in se oblekla v teman, preprost kimono.

Ko je prišel Andrej domov večerjat in je stopil v salon, je sedela nasproti slepeče lepi, mladostni sliki, ki jo je bil narisal Henry Arthur Waters — stara ženska.

Alphonse Daudet:

Skrivnost mojstra Cornillea

rancet Marnai, star flavtar, ki pride časih pod večer k meni na obisk, mi je nekoč povedal ob kozarcu žganega vina majhno vaško dramo, ki se je odigrala v mojem mlinu pred kakšnimi dvajsetimi leti. Zgodba starega moža me je zelo ganila in poizkusil vam jo bom povedati tako, kakor sem jo slišal.

Samo za trenutek si mislite, dragi bralci, da sedite pri vrču dehtečega vina in da govori z vami star flavtar:

»Naša dežela, moj dobri gospod, ni bila zmeraj tako mrtva in brez pomena, kakor je dandanes. Nekoč je bila tu živa mlinarska obrt in od desetih mlj naokoli so nam ljudje s pristav prinašali žito v mlin. Na vseh gričih okoli vasi so se kar vrstili mlini na veter. Na levi in na desni niste videli drugega kakor vetrnice, ki so se vrtele v mistralu pod borovci, dolge vrste majhnih oslov, obloženih z vrečami, ki so stopali počasi navkreber ali pa se spuščali v dolino. In ves teden je bilo kar veselje poslušati na gričih pokanje bičev, iztrepavanje platnenih vreč in »hijo!« mlinarskih pomočnikov. V nedeljah smo kar v gručah hiteli k mlinom. Tam gori so plačevali mlinarji za muškato vino. Mlinarke so bile lepe kakor kraljice, s svojimi oprsniki iz čipk in zlatimi križi. Jaz sem prinesel flavto s seboj in do črne noči so plesali farandole. Ti mlini, vidite, so bili veselje in bogastvo naše dežele.

Žal pa je prišlo Francozom iz Pariza na misel, da so postavili ob poti v Tarascon mlin na paro. Ves nov, ves lep! Ljudje so se navadili pošiljati žito v parni mlin in ubogi mlini na veter so ostali brez dela. Nekaj časa so se še poskušali boriti, toda para je bila močnejša in drug za drugim, jojmene, so morali zapreti svoja vrata... Niso več prihajali mali osli... Lepe mlinarke so prodale svoje zlate križce... Nič več ni bilo muškatega vina, nič več farandole!... Zaman je pihal mistral, vetrnice so ostale negibne... Potem je dala občina nekakega dne podreti vse razvaline in namesto njih so zasadili trto in oljke.

Vendar pa se je sredi tega poloma en mlin vzdržal in se še nadalje vztrajno sukala na svojem griču, parnemu mlinu v brk. To je bil mlin očeta Cornillea, tale mlin, kjer zdaj je posedevava.

Mojster Cornille je bil star mlinar, ki je živel že šestdeset let med moko in je bil strašno vnet v svojem poklicu. Ko so postavili mlin na paro, je le malo manj-

kalo, da ni znorel. Teden dni je tekal po vasi, hujskal ljudi in jim na vse grlo kričal, da hočejo zastrupiti Provanso z moko iz parnih mlinov.

»Ne hodite tja dol,« je pravil, »za izdelovanje kruha uporabljajo ti razbojniki paro, ki jo je hudič iznašel, jaz pa, jaz pa delam z mistralom in tramontano, ki sta božji dih...« In tako je našel še celo kopico lepih besed v hvalo mlinom na veter, toda nihče jih ni poslušal.

Tedaj se je stavec v onemogli jezi zaprl v svoj mlin in živel odtlej čisto sam, kakor krvoločna zver. Pri sebi ni maral imeti niti svoje vnukinje Vivette, petnajstletnega otroka, ki ni imel po smrti svojih staršev nikogar na svetu razen starega očeta. Uboga sirota je morala skrbeti sama zase in hoditi po malem za delom, zdaj na pristavo, zdaj žet, zdaj pobirat sviloprejke, zdaj obirat oljke. In vendar je vse kazalo, da ga je imel stari oče zelo rad, tega otroka. Časih je prehodil štiri milje peš, da jo je prišel gledat na pristavo, kjer je delala, in kadar je bil pri njej, jo je cele ure samo gledal in jokal.

Po deželi so mislili, da je poslal stari mlinar svojo Vivetto le zaradi tega služit, ker je bil skop. In ni mu bilo v čast, da se je morala njegova vnukinja tako potikati od kmetije do kmetije, kjer je morala prenašati surovost zakupnikov in vso revščino služke mladine. Grdo se jim je zdelo tudi to, da hodi mož takega imena, kakor je bil mojster Cornille, ki so ga doslej cenili, po cestah kakor pravi cigan, bos, s preluknjanim klobukom in raztrganim predpasnikom... Kadar smo v nedeljah videli, kakšen je prišel k maši, nas je bilo namestu njega sram; in Cornille sam je to tako dobro čutil, da se ni upal več sestiti v svojo klop. Vselej je ostal v kotu cerkve zraven kropilnika z berači.

V življenju mojstra Cornillea je moralo biti nekaj, kar ni bilo jasno. Že dolgo ni nosil nihče z vasi žita k njemu, in vendar so se vetrnice njegovega mlina zmeraj vrtele kakor prej... Zvečer smo srečevali po cestah starega mlinarja, ki je poganjal svojega osla, obloženega z zajetnimi vrečami moke.

»Dober večer, mojster Cornille!« so mu vzklikali domačini. »Vaš mlin gre še zmeraj?«

»Se zmeraj, otroci moji,« je odvrnil stavec z veselimi obrazom. »Hvala Bogu, dela nama ne manjka.«

In če ga je kdo vprašal, odkod, vraga, dobi toliko dela, si je pritisnil prst na usta in odgovoril tehtno: »Tiho! Za izvoz delam...« Nikoli ni bilo mogoče izveči kaj več iz njega.

Da bi pa kdo vtaknil nos v njegov mlin, to niti na misel ni prišlo nikomur.

Saj še mala Vivetta ni stopila nikoli vanj...

Kadar je šel kdo mimo, so bila vrata vselej zaprta. Velike vetrnice so se zmeraj sukale, stari osel je obje-

dal muravo pred mlinom in velik, suh maček, ki se je solnčil na okrajku okna, nas je hudobno gledal.

Vse to je dalo slutiti, da se dogaja nekaj skrivnostnega, in je bilo vzrok, da so ljudje marsikaj klepetali. Vsakdo si je razlagal po svoje skrivnost mojstra Cornilla, toda splošno se je govorilo, da je v tem mlinu še več vreč zlatnikov kakor vreč moke.

Počasi pa se je le vse odkrilo. Poslušajte, kako!

Ko sem igral na flavto, da je mladina plesala, sem nekega dne opazil, da sta se moj najstarejši fant in Vivetta drug v drugega zaljubila. V dnu srca temu nisem nasprotoval, zlasti zaradi tega, ker je bilo Cornillovo ime pri nas še zmeraj v časteh, pa tudi zato, ker bi bil prav rad videl, da bi bila Vivetta, ta vrabček, skakljala po moji hiši. Samo zaradi tega, ker sta imela zaljubljenca obilo priložnosti, da sta se sestajala, sem hotel iz strahu pred kakšno nezgodo zadevo takoj urediti in sem šel k mlinu, da bi izpregovoril nekaj besed z njenim starim očetom... Oh, stari coprnik! Videti bi bili morali, kako me je sprejel! Nisem ga mogel pripraviti do tega, da bi mi bil odprl vrata. Kolikor se je dalo, sem mu povedal vzroke svojega prihoda skozi luknjo v ključavnici in neprestano, ko sem govoril, me je gledal zlobni, suhi maček kakor sam hudič nad glavo.

Starec mi ni dal toliko časa, da bi končal. Zakričal mi je hudo nevljudno, naj se rajši brigam za svojo flavto. Če se mi pa tako mudi, da bi svojega fanta oženil, naj mu poiščem kakšno dekle iz parnega mlina... Lahko si mislite, da mi je kri zavrela, ko sem slišal te zlobne besede. Vendar pa sem bil dovolj pameten, da sem se zadržal. Pustil sem starega norca pri mlinskih kamnih in se vrnil k otrokoma ter jima povedal, kaj sem doživel... Ubogi ovčici mi kar ništa mogli verjeti. Pročila sta me, naj bom tako dober in ju pustim, da gresta oba v mlin, da se s starim očetom pogovorita. Nisem jima mogel odbiti te prošnje in prrr! že sta moja zaljubljenca šla.

Prav tedaj, ko sta prišla tja gor, se je mojster Cornille odpravil v dolino. Vrata so bila dvakrat zaklenjena, toda dobrodušni starec je pri odhodu pozabil lestvo zunaj in otrokoma je prišlo takoj na misel, da bi zlezla skozi okno in malo pogledala, kaj je prav za prav v tem imenitnem mlinu...

Čudna reč! Mlinska shramba je bila čisto prazna! Niti ene vreče; niti enega zrna žita. Niti najmanjšega sledu moke po zidovih in po pajčevinah... Niti tistega prijetnega, toplega diha po zdrobljenem žitu, ki je kakor balzam v vseh mlinskih, ni bilo nikjer... Ležišče v mlinu je bilo pokrito s prahom in veliki, suhi maček je ležal na njem.

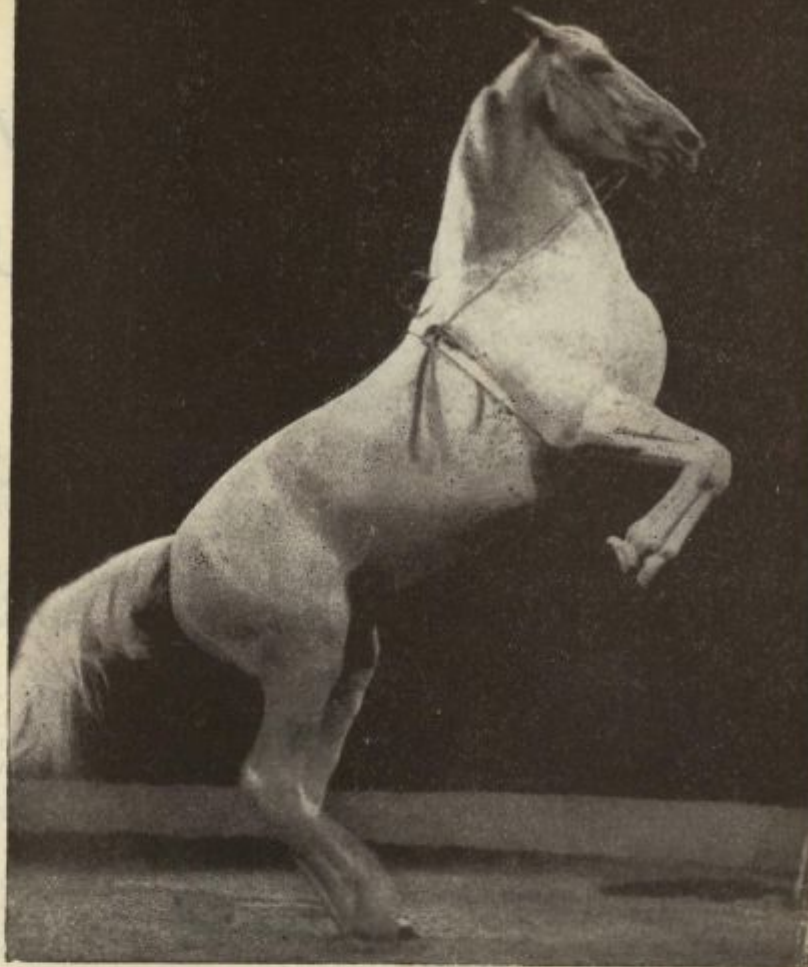
Spodnja soba je bila prav tako borna in zapuščena. Polomljena postelja, nekaj cunj, kos kruha na stopnici in potem, v kotu, tri ali štiri počene vreče, odkoder sta se vsipala grušč in bela prst.

To je bila skrivnost mojstra Cornilla! To sadro je torej prenašal vsak večer po cestah, da bi rešil čast svojega mlina, in prepričal ljudi, da še zmeraj melje... Ubogi mlin! Ubogi Cornille! Že davno so mu vzeli lastniki parnega mlina zadnjega odjemalca. Vetrnice so se še zmeraj vrtele, toda mlinski kamni so se mleli na prazno.

Otroka sta se vrnila vsa objokana in mi povedala, kaj sta videla. Srce mi je pokalo, ko sem ju poslušal... Brez obotavljanja sem stekel k sosedom, z nekaj besedami sem jim vse povedal in sklenili smo, da moramo nesti v Cornillov mlin vse žito, kar ga je po hišah... Rečeno, storjeno! Vsa vas se je odpravila na pot in prišli smo na grič s procesijo oslov, otovorjenih z žitom — pa s pravim žitom!

Mlin je bil na stečaj odprt... Pred vrati je sedel mojster Cornille na vreči sadre in jokal, skrivajoč obraz v dlaneh. Ko se je vrnil, je spoznal, da so ljudje med njegovo odsotnostjo zlezli v mlin in odkrili njegovo dragoceno skrivnost.

»Ubogi jaz!« je tožil. »Zdaj mi ne ostane drugega, kakor da umrem... Mlin je onečaščen.«

Ples plemenitega konja

Stokal je, da bi omehčal kamen, klical svoj mlin z različnimi imeni in se pogovarjal z njim kakor z živim človekom.

Prav tedaj pa so stopili osli na trato pred mlinom in vsi hkratu smo začeli klicati na ves glas kakor v dobrih mlinarskih časih:

»Ohe! Mlinar!... Ohe! Mojster Cornille!«

In vse polno vreč se je nakopičilo pred vrati in lepo rdečkasto žito se je vsipalo na tla, z vseh strani.

Mojster Cornille je debelo pogledal. Vzel je pest žita v svojo staro roko in vzkliknil, smehljajoč se in jokajoč hkratu:

»Žito je!... Gospod Bog... Dobro žito!... Naj ga pogledam!«

Potem se je obrnil k nam:

»O, dobro sem vedel, da se boste vrnili... V parnih mlinskih so sami tatovi.«

Zmagoslavno smo ga hoteli odnesti v vas.

»Ne, ne, otroci moji. Najprej moram dati svojemu mlinu jesti... Pomislite, tako dolgo že ni dobil nič pod zobe!«

In vsem so nam prišle solze v oči, ko smo gledali uboga starca, ki je hodil zdaj na desno, zdaj na levo, praznil vreče, nadzoroval mlinske kamne, med tem ko se je žito drobilo in se je drobnih prah moke dvigal pod strop.

Nekaj pa nam morate šteti v dobro: odtlej nismo pustili starega mlinarja nikoli brez dela. Potem je nekega jutra mojster Cornille umrl in vetrnice našega zadnjega mlina so se nehale sukati, to pot za zmeraj... Ko je Cornille umrl, ni nihče za njim prevzel mlina. Kaj hočete, gospod! Vse na svetu se mora končati in vdati se je treba v misel, da je doba mlinov na veter pri kraju, kakor doba ladij na Rodanu, parlamentov in suknjičev z velikimi rožami. (B. R.)

PLES DUHOV NA KALEMEGDANU

RETROSPEKTIVNA REPORTAŽA

Fotografije D. Stanojevića, risbe Leona Linjevića.

Jesensko solnce visi nad prestolnico in pripeka kakor sam živi ogenj. Zardele in okrogle mišice deklet in njih vratovi so že podobni kožici odojčka, ki se peče na ražnju. Z reke diha sapica in se poredno igra s prosojnimi oblekami. Ovija jih okoli postav in očrta skladne oblike teles, ki se gizdavo pomikajo po stezah. Čudna bujnost zelenja, smehljajočih se žena, golih ramen, bogatih toalet in starih zidov, ki nas njih zgodbe spominjajo minilih dni, ta drhteča igra slik sedanjega življenja in preteklosti me ob prazničnih dnevih zmerom pripravi v najneverjetnejše ekstaze.

Popoldne in zvečer, ko ljudstvo vrvi po kalemegdanskih bregovih in ko prebivalci mesta nekdanjih dahij, mesta Mustafe paše in Črnega Jurija, stopajo po stezah tega najlepšega parka na Balkanu, se pogosto stisnem v kotiček »gornjega gradu« in vdam premišljevanju. Pesnikove v prošlost obrnjenе oči predirajo pisano odejo stvarnosti in dramijo fantastične slike. Vse življenje se v takih trenutkih obrača za tri sto šestdeset stopinj nazaj. Tudi ta mogočni, ponosni Kalemegdan se vrača v preteklost, v zgodovino. Druga za drugo oživljajo legende in pripovedke. Te čarobne sanjarije predirajo človeška telesa, slike in pokrajine ter obnavljajo življenje davno minilih dni.

Stoletja so šla preko teh bregov. V daljni, megleni perspektivi domišljije se pomikajo bele sence Rimljanov. Glej jih okoli »Rimskega vodnjaka«, v galejah ob savski obali in tam okoli zidov. Glej jih, kako se urno gibljejo, gradijo, kopljejo in utrjujejo, kakor bi jim bilo ostati tukaj na veke. A kmalu izginejo sence Rimljanov, in namestu njih se pokažejo skupine deklet in fantov — stvarnost naših dni. Pa samo za trenutek. Oči se spet in spet vračajo v preteklost...

Skozi skupine mladih deklet, ki so njih mišice zagorele kakor koža pečenega odojčka, mi vidijo oči divje trume otomanskega cesarstva.

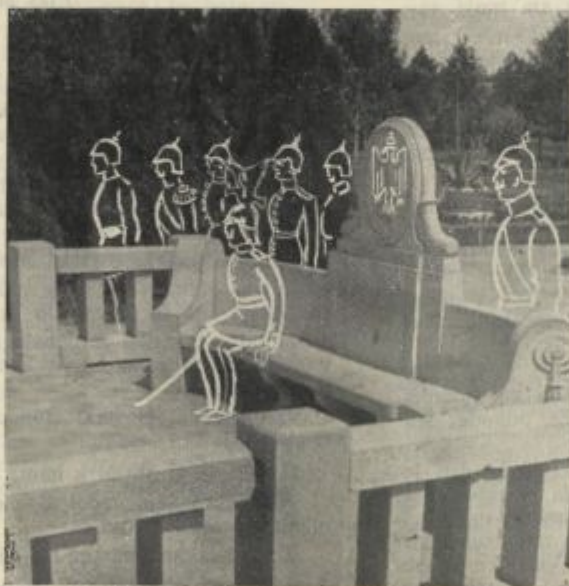
Naval turških vojska. Dahije, kabadahije, paše, janičarji. Obupna borba krščanske raje. Kopja se lomijo, glave padajo z ramen. Nesrečne žene vpijejo...

Okoli kalemegdanskih zidov in vrat žvižga svinec, leti kamenje, pokajo puške. Moči Turkov in kristjanov se merijo druge z drugimi. Stolp Nebojša klubovalno stoji in skriva trinoge v svojih čumnatah. Kamni in krogle treskajo ob njegove zidove.

Spet se slika izpremeni. Gručice beograjskih malčkov, ki jih varujejo vzgojiteljice, se igrajo na pesku. Igrajo se vojno. Pred seboj imajo igrače: tanke, puške, topove, letala — vsa najnovejša morilna sredstva.

Na kraju, kjer se je Mustafa paša posvetoval s svojimi častniki, stoji zdaj njegov nagrobni spomenik

Na marmornati klopi sedi cesar Viljem in gleda po ravnini

In ko gledam to otroško igro, se smejem in čudim: kako je mogoče, da so ljudje nekdanj poginjali od navadnih pušk na kresilo! A vendar — poginjali so.

Vsak okraj na Kalemegdanu je zvezan s preteklostjo. Vsaka ped zemlje je napojena s krvjo. Koliko smrtnih jekov, koliko porazov, koliko zmag!

Glej, tam prodirajo vojaki princa Evgena Savojskega in gazijo turške trinoge, da bi rešili kristjane. Odpirajo se velika mestna vrata in princ

Savojski zmagoslavno jaše v Beograd.

Nekaj trenutkov plava ta slika pred očmi, nato mahoma izgine. Pogled roma po zidovih in se zdaj pa zdaj ustavi. Glej, tamle je kraj, kjer so postavili Viljemu prestol. In glej ga: tamle na marmornati klopi sedi nemški cesar Viljem, s pogledom, uprtim v ravnino pred seboj, zatoplen v osvajalne misli, ko njegovo spremstvo mirno čaka njegovega migljaja, njegovega pkaža.

Se malo, pa se zavest okrene. Klop je prazna. Objeta dvojica lahko stopa po stezi.

Karadjordje vdere v grad (Karadjordjeva kapija)

»Ali sedeva?« vpraša mladenič dekle. »Včeraj sem toliko dirjal na tekmi...«

»Kakopak!« de ona zadovoljno. »Sijajno ste jih natolkli, Švabe.«
In zaljubljena dvojica sede na klop. Viljemov duh je izginil.

Spodaj pri vhodu v Rimski vodnjak stojijo tri dekleta. Ozirajo se v lesena vrata in se pogovarjajo.

»Pravijo, da je tu notri strašno.«
»Globoko je!«
»Eh, ko bi šla sama dol, bi bilo že

strašno... Z mojim Duškom sva šla nekoč... pa ni bilo nič.«

»Prav nič?«
»Eh, nekoliko sva se poljubljala... Kaj bi moglo biti drugega v takem ozkem vodnjaku in na stopnicah!«

Dekleta smeje se odidejo, namestu njih pa vstaneta kakor senci dve vitki ženi iz starega Singidunuma. Na ramenih nosita vsaka svoj vrč za vodo in pojeta pesem. Kmalu ju ni več videti...

Zavest drhti in išče novih prividov. Oklepa se pripovedk in legend in oči si kar same snujejo grozne

slike minilosti. Glej Turke, kako mečejo skozi zgornjo odprtino ljudi v vodnjak, vse tiste, ki so jim na poti. Iz globine vodnjaka se zamolklo razlegajo padci te... in obupni kriki.

»Povem ti, da ti je treba samo malo vode iz tega izvirka, pa ti bo bolje.«

»Kaj pa še! Mar pojdiva h Kruni na brizganeč. Hajdi!«

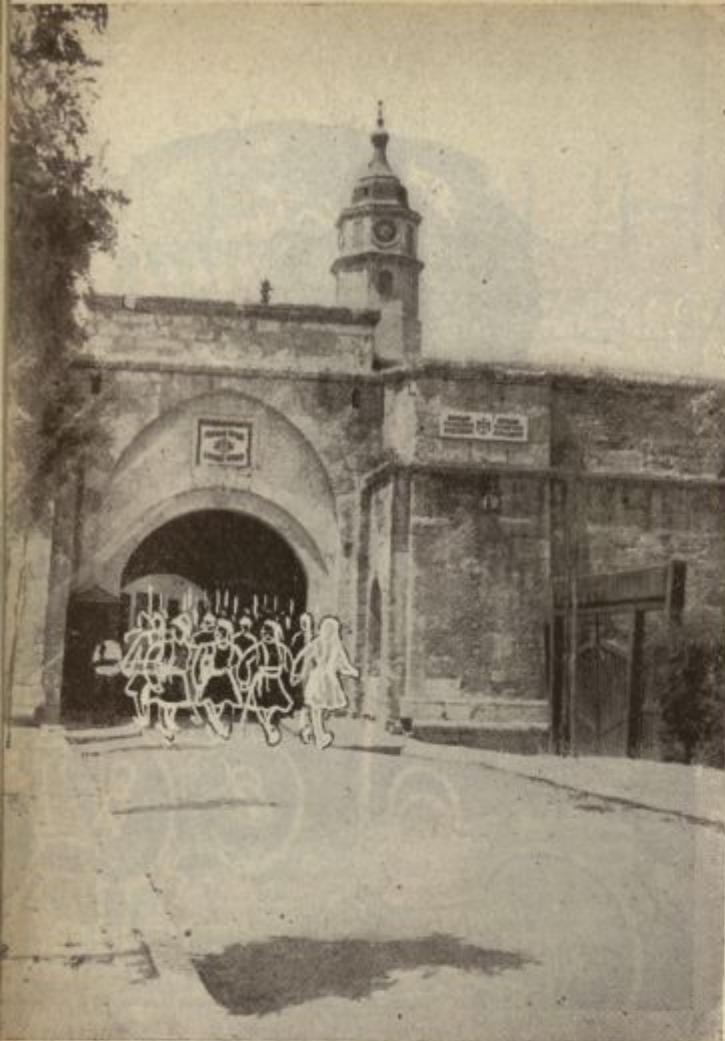
»Pomislí, še dandanes je mnogo ljudi, ki verjamejo, da ozdravi voda iz tega studenca vse mogoče bolezni!«

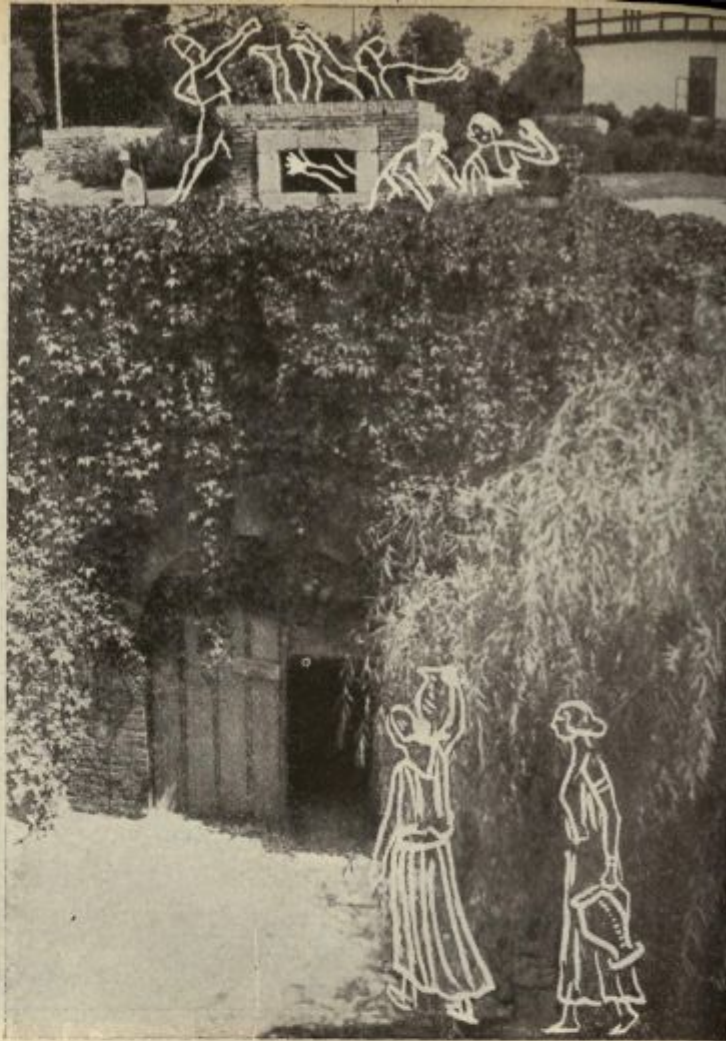
Okoli stolpa Nebojše so se bojevali srednjeveški vitezi

Okoli zidov se lomijo kopja, glave padajo z ramen...

Skozi vrata pod Sahat-kulo so vdrli Turki

Na ramenih nosita vsaka svoj vrč in pojeta pesem

»Beži, beži!«

Tako se pogovarjata dva elegantna mladeniča ob studencu sv. Petke, nedaleč od cerkve Ružice. Gnana od pripeke in žeje kreneta dalje — na brizganec.

A nekdam je bilo drugače.

Domišljija nehote snuje slike mini-

lih dni. Tiste čase je neznan turški beg skrivaj privedel semkaj svojo bolno hčerko — edinko, da bi jo sv. Petka ozdravila s svojo čudodelno vodo. In res je deklica ozdravela. Hvaležni Turek je dal hčerko nekemu Srbu za ženo in naklonil srbski cerkvi obilo darov.

In tako se vrstí slika za sliko. Češ

film jilit je. Neviden film brez platna in brez projekcijskih priprav. Ali močan film, ki sega človeku v dušo. Kalemegdanski izprehajalci pa ga ne vidijo — vendar, ali se ne bi dobil mojster, ki bi uresničil ta ples duhov in ga prenesel v stvarnost ter storil, da bi ga vsi videli? S. M. P.

Neznan turški beg je privedel k studencu sv. Petke bolno hčerko, da bi ozdravela...

Na Kalemegdanu

Moderni plesi v filmu

Značaj narodov se najbolj razodeva v njihovih plesih. Nobenega naroda ne poznamo, ki ne bi imel svojega lastnega plesa. Poznamo ples, ki so starejši od jezika. Mnogo verskih in simboličnih plesov izvajajo še danes tako kakor pred mnogimi stoletji in še zmerom iznova navdušujejo gledalce. V vsakem človeku se ob godbi razživi domišljija, ne glede na to, ali je muzikaličen ali ne. Kastanjete nas na primer spominjajo Španije, znamenitih španskih plesalk in podobnega. Melodije tanga nas v duhu zanesajo v Brazilijo in na Kubo, rumba na Havajske otoke, saksofon nas spominja divjih narodov in jazz črnec.

Zadnja leta smo dobili vse polno novih plesov in človek se nehote vprašuje, kdo je temu kriv. Pred vojno so leta in leta plesali valčke, mazurke, polke in kvadrilje, zdaj pa prinese

vsaka sezona nov ples. Človek se nehote vpraša, kje je vzrok. Na to vprašanje ni lahko odgovoriti, zakaj strast do zmerom novih družabnih plesov se je pojavila na vsem svetu ob istem času. Izvor te strasti najdemo morda pri umetnikih, ki so jeli predvajati tango, tarantelo, javo in podobne narodne

Jim, slayni zamorski plesalec

plese v kabareti, barih in gledališčih. Ali to niso bili več pravi narodni plesi, zakaj plesalci so vzeli iz njih samo nekaj značilnih gibov in varijacij.

Prvi poklicni plesalci so si navadno hitro priborili slavo in čez noč je jel ves svet govoriti o njih. Publika se je zanje tako navdušila, da jih je kmalu začela posnemati, in tako so se udomačili ti eksotični plesi tudi na naših plesnih prireditvah.

Danes se nam zdi neverjetno in smešno, da je pred dvajsetimi leti v Parizu intervenirala

Francoski filmski zvezdnik Maurice Chevalier, nekdanji partner večno mlade Mistinguette

policija, ko so nekatere dvojice plesale tango, kakršnega je plesal na gledališkem odru Maurice.

Maurice je bil eden izmed najslavnejših predvojnih plesalcev. Bil je sin siromašnih staršev in že v otroških letih si je želel, da bi postal plesalec. Nobene žrtve in nobenega napa se ni ustrašil, samo da bi dosegel svoj cilj. Za ženske se ni zanimal. Za partnerice si je izbiral najlepše plesalke, ki je videl v njih samo kolegice in sredstvo, da bi postal še bolj slaven. Njihovo lepoto in umetnost je izrabljal v svojo korist, a nikoli se ni spuščal v čustvene pustolovščine.

Paolo Groci iz Valencije

ko bi bile naše oči rentgenovi žarki

Poljub vašega dragega je kakor poljub smrti

Odkritje rentgenovih žarkov je napravilo v medicini precejšen preobrat. Marsikatera bolezen se nam je zdela poprej neozdravljiva, marsikateri nismo poprej mogli poiskati vzroka, a ko so zdravniki pregledali

takega bolnika z rentgenovimi žarki, je postalo zdravljenje lažje.

Na zadnjem radiološkem kongresu so pojasnili vse izume zadnjih let tako poljudno, da so postali tudi laiku razumljivi. Izjave nekaterih na-

Ženska kolena v lepi nogavici

... a kar nam rentgen iz njih napravi, se nam stidi

ših rentgenologov so žele mnogo priznanja. Predvsem so razpravljali o rentgenovih žarkih. Zdravljenje z rentgenovimi žarki je pa skrajno nevarno, zakaj pri najmanjši nepazljivosti postanejo lahko smrtni ali pa povzročijo težke rane, ki so neozdravljive.

Morda ste brali pred nekaj leti o mladem zdravniku, ki si je pri obsevanju pacienta opeknel roko? Ostal je za vse življenje pohabljen. Rešiti je hotel svojega bližnjega trpljenja in bolezn, pa je uničil sebi zdravje in bodočnost.

Če razmišljamo o delu teh junakov, se nam zazdi, da je človeško življenje predragoceno, da bi se mogli z njim delati poizkusi, posebno še tedaj, kadar je izid negotov. Toda znanstveniki, resnični znanstveniki, ki so dostikrat pravi junaki, ne delajo samo za slavo in znanost, ampak predvsem iz veselja do stvari. Človeško življenje se jim zdi kakor neraziskana pot. Neprestano se trudijo, da bi odkrili njegovo skrivnost,

Sliki nam kažeta, kako vidijo naše oči poljub mlade zaljubljene dvojice in kako ga vidi rentgen...

zakaj mora prenehati, zakaj mora tolikokrat prežgodaj prenehati in kako bi se dalo podaljšati. Taki učenjaki živijo povsem drugače kakor kdo izmed nas. Skrbi, ki nas tarejo, se jim zdijo malenkostne, vsakdanje življenje gre mimo njih, ne da bi jih moglo zajeti v svoj vrtinec. Njih življenje je posvečeno višjim ciljem in naše delo se jim zdi brez koristi.

Mnoge stvari, ki jih ljubimo in občudujemo, dobijo pod rentgenovimi žarki strašne oblike. Prinašamo nekaj slik, ki vam bodo to trditve potrdile. Na zgornji sliki vidite, kakšen je poljub zaljubljene dvojice pod rentgenovimi žarki. Spodnja slika pa vam kaže kolena znamenite plesalke, ki so zaslovela zaradi svoje lepote. A če jih pogledamo skozi rentgenove žarke — ali je ostalo še kaj lepote od njih? Same kosti, ki nam zbujajo stud! In slika mlade zaljubljene dvojice, ki se poljublja? Ali ni kakor pesem mladosti? A pod rentgenovimi žarki? Strah vas prevzame... To ni več življenje — to je smrt!

(Nadaljevanje.)

«Banka vam posodi, Hovnik! Posodi, kolikor boste hoteli! Kaj bi ta stari Šribar v hranilnici! Ta ni za kupčijo! A banka je prav zaradi kupčije tu, ta vam posodi na menico ali pa na posestvo. Sicer bi pa vi kaj lahko dobili poroke!» Tako je prigovarjal «Šmirkorl», znan mešetar zelo zavaljene in špehaste zunanjosti.

«Vrag naj vam posodi!» je vzrojil Jože in obenem naglo odskočil od vrat, skozi katera je pravkar vstopal krivogledi Franc od sv. Lenarta.

«Kaj pa je, možje? Kaj pa se mladi kovaček tako dere in cepi?» je vprašal krivogled.

«Molči! Tebi to nič mar!» je bevsnil Jože.

«Jožek, Jožek, le tiho bodi! Ti se še nimaš vtikati v besede, dokler imajo še oče svojo glavo pri hiši!» je modro poučeval krčmar Poldo Krančan.

«Tako je, tiho bodi, smrkavec! Kajpak!» se je oglašil stari Hovnik. Jaz sem še gospodar! Kajpak!»

«Pojdite domov, oče!» je prosil sin trdo. Ali ne pojdeš domov, zgaga ti očetovska! Ti si gospodar za svoje poželjivo grlo, gospodar svojih zapravljenih dni in naše majave revščine. Kuratorja ti je treba, sicer homo berači.

Misel, tolikokrat ukročena, se je razrasla v gorkem gnevu in Jože se je že videl na sodnji pred gospodom svetnikom, ki bo poslušal njegove prošnje za ohranitev doma.

Nehote je spet posluhnil. Poldo je govoril: ...seveda! Pipuš te bo vesel! Kajne, Pipuš? Prodano bo itak. In bolje je, če kupi domač človek, ki ga ne bo gonil od hiše. Za najemnika ostane tam in dobro vam bo obdelal zemljo, saj jo pozna. Vam bo pa tudi prav, da ne bo treba oddajati tujcu, ko sami ne zmorete obojega s svojim opraviti. Od rok vam pa tudi ni tako, da bi ne mogli pogledat tja, kadar bi se vam zahotelo! Vam pa banka prav gotovo zaupa!»

Kmet Pipuš, tisti, ki mu je grozil polom, je stal ravnodušen poleg «Šmirkorla» in kimal, a tako, kakor da gre za nekaj povsem tujega. Krivogledi Franc je butal svojega soseda, mešetarja Naca, češ: «Prigovarjaj!»

Drugi so srkali žganje Hovniku na zdravje in pri-trjevali Poldi.

Kaj naj bi tudi govorili drugače?

Živeti moramo vsi, in oni žive pač od mešetarskega posla. Pipuš bo sicer ob posestvo, a tudi on in njegova družina bo že kako živela. Tudi Hovnik si bo nakopal pravega vraga na glavo, ki se ga bo le težko rešil ali pa sploh ne. Nekam se bo že obrnilo, kam — to prav gotovo ni njihova skrb.

Živeti moramo vsi! Kako, to je vsakega poedinca lastna briga. Vsak glej zase! Zdaj je «Šmirkorl» zastavil vplivno moč svoje besede:

«Če vam je pa nerodno, da bi od Pipuša kupili na lastno ime, bo pa Poldo na svoje ime vzela, namreč le denar iz banke, in kupil za vas. Vi boste samo pod-

pisali za poroka, grunt bo vaš in se tudi kar od Poldovega na vaše ime prepíše.»

«Ha — a, kako zdaj misliš? Na, na, jaz se ne dam opetnajstiti, jaz že ne! Na — na! Na — na!» se je branil stari Hovnik. Toliko različnega govorjenja mu je bilo koj sumljivo in vse skrbno Krančanovo prigovarjanje je splahnelo in še s Korlovimi besedami stopnjevalo zmedo njegovih omeglenih možganov. Ker zdaj ni mogel več razumeti, kaj hočejo prav za prav od njega, je sklepal, da nameravajo njega, ki se je zdel sam sebi vsaj desetkrat modrejši od vseh skupaj, oplahitati.

«He, ne boste me, o, ne!»

«Oče, pojdiva domov!» se je oglašil Jože. Bil je vesel, da ni poprej planil na Korla. Menda jim stari ne bo izlepa več nasedel...

Ko ga je vlekli po klancu navzgor proti domu, se ni mogel iznebiti pregrešnega premišljanja, ali bi mu dobri Bog zelo zameril misel, da bi bilo bolje, ako bi očeta ne bilo več med živimi...

Bog, če je takšno mišljenje greh, vzemi mene — če pa ni. Te prosim, ukreni tako, da bo boljše zame, za nas in zanj — saj mu ne želim smrti, o Bog nas varuj in nam v greh ne jemlji — saj nas vidiš in veš za nas, ukreni torej tako, da bo prav — o usmili se nas, Oče!

«Kaj se vtikaš v moje reči, teslo zarobljeno!» Tako in še lepše je zmerjal Poldo «Šmirkorla». Sprla sta se. «Šmirkorl» je šel in zabil vrata za seboj, ker ni imel tu mnogo besede. Krančan mu je bil tudi upnik.

Ostali so gledali za njim, rekli niso nič — kaj bi govorili! Govoriti je treba zase, in sedaj je čas za to.

«Ali daš za frakelj?» je vprašal Pipuš navidezno malomarno.

«Ne morem!» se je branil Poldo in z velikim zamahom prekrižal roke na prsih.

Pipuš je nekaj časa gledal po drugih, potem je še nekaj zamrmral in šel. Morda domov — morda drugam.

Drugi so ostali. Nove kupčije se obetajo. Krančan je sicer falot, a dandanes je treba pač paziti.

Poštenih ljudi in poštenih kupčij ni na izbiro. Poštenje se je že davno obesilo. Kdo mu je spletel vrv? Mi že ne!

Mi hočemo le živeti!

Doktor Bende je za trenotek posluhnil ob vratih svoje pisarne. Potem je pritisnil na kljuko in vstopil.

«Ali so šli?» je vprašal strogo.

Solicitor Babšek je pokimal. Napravil je bil pogodbo po naročilu gospoda šefa, ki se je potem kar na lepem izmuznil. Mudilo se mu je na sodnijo. Na sodnijo! Lep izgovor, najlepši izgovor! Seveda — stari Hovnik je bil pijan in Pipuševo žena se je jokala in rotila, sploh pa — vsa stvar ni čisto tako... Takih klientov kakor Krančana, Karla Skoka, debelega Jovana Glušiča in mešetarja Ignaca Pokršnik» se je treba holj bati ko veseliti... Da, ko bi prav take zadeve ne prinašale najzanesljivejših «metuljkov» in «jurjev»!

Ivan Babšek je bil že utrujen odvetniški pisar.

Mladi pomožni pisarček Mirko je še plaho lovil njegov pogled s svojimi velikimi, temnimi očmi, kadar je bilo treba lagati.

Vsemu se bo sčasoma privadil. Skrivaj se bo morda hotel repenčiti, češ: «Jaz sem sicer reven, a pošteno si hočem služiti svoj kruh!» Pijan bo morda zbadal in zabavljaj, a drugo jutro bo plaho in ponižno krivil svoj mladi hrbet, molčal ali pa celo hvalil, kakor se spodobi vsem, ki jedo — gospodarjev kruh.

«Gospod šef, komu pa naj zaračunim stroške?» je vprašal Babšek uradno.

Odvetnik se je zdrznil. Zagledal se je bil na cesto, kjer je stala gruča ljudi pred Vobachovo gostilno. «Šmirkorle», Jovan, škilavi Franc in Nac. Tudi Krančan, praznje opravljen, je menda ošteval Pipuša, žena ju je vsa objokana poslušala, in stari pijani Hovnik se je prezibaval sem in tja.

«Hovniku seveda!» Obrnil se je. «Krančan? Saj veste, kako je s tem patronom! Ampak oni bo še najbolj zanesljiv. Saj je tudi podpisal, kajne?»

«Seveda, gospod šef!»

Odvetnik je spet stopil k oknu.

V gostilno gredo. Danes pa kar k Vobachu! Pipuš se še nekaj obotavlja, žena vpije vanj. Zdaj se dedec obrne in gre za drugimi k Vobachu. Žena je ostala sama na cesti. Sloka, grda in objokana — kakor kakšna stara pozabljena marela! Menda bo sama odšla domov. Domov?

Vzdihnil je, skomignil z ramenom in se obrnil od okna. Kaj more navsezadnje on za to! Poiskal si je cigareto iz doze in se med prižiganjem za trenotek zagledal v solicatoratorjevo plešasto teme, iz katerega je štrlelo nekaj bornih kocin, potem se je usedel in potegnil k sebi izvirni sestavek podpisane kupne pogodbe Pipuš-Krančan. Dobro jo je napravil Babšek. Vse v najlepšem redu!

Treba se bo pogovoriti še z Vilkom. Tudi ta je lahko vesel.

«Mirko, stopite dol v banko in izročite gospodu ravnatelju moj pozdrav pa mu recite, da bi mi bilo zelo prijetno, ko bi mogel on sam priti še danes k meni na kratak, a važen pogovor.»

Mladi Mirko se je priklonil, stresel bujno grivo in šel.

Bil je še zelo mlad.

Bančni ravnatelj je popoldne prišel, to se pravi, da je prisopihal mogočen in važen, celo nekako razburjen. Nad tlostim licem, ki je še bolj poudarjalo obilnost telesa, so se zvijali od čela preko temena do tilnika drobni lični kodri. Govoril je hitro in imel vedno mnogo povedati; kajti poleg poslovnih skrbi se je zanimal za vsako, tudi najmanjšo podgoriško dogodivščino.

Vilko Verderber ali «der Herr Bankdirektor» je bil ustanovitelj podgoriške «elite», ki so jo nekateri zavistneži klicali za «frakarijo».

Danes sta bila oba zadovoljna.

Zadeva Pipuš je krenila na boljše.

«Ej, bo že, bo že... Poslovanje narašča, denarja sicer ni več toliko, kakor v prvih poprevratnih dneh, Gobeždar, baje tudi že Gobeč, se vknjižujeta na kmečka posestva za lepe vsote, obrestna mera iztoženih dolgov niha med 24 % do 28 % — no, pa bo že, bo že...»

«Kaj pa je sicer še novega?»

«Oh, novega dovolj. Smrkavci so kljuge namazali, kljuge vseh hišnih vrat, pri tebi niso, doktore? O, pri meni pač in povsod drugje, s kolomazom, pomislil! Storiili so to baje «frakariji» — to smo mi — na jezo in kljubovanje. Ne — Vobachovega pa ni bilo med njimi, ta je baje že prejšnji teden pobegnil. Politika! Da, moje mnenje je to, da naš Pribac nikdar ne dela premalo, farji so na umiku, to je enkrat ena! Toda čemu nam Pivko ne nosi boljših vesti iz Beograda? Radića pa naj vrag pocitra, tega komedijantarja hrovaškega... Naši socialisti ne bodo hudiču izdrli repa, nič se ne bojte, komunisti pa še manj! Pri zadnjih državnozbornih volitvah, saj se še spominjaš, doktore, so imeli eno samo kroglico v svoji skrinji! Le to je preneumno, da

ga je naša Orjuna tako pokidala — to so se nam smejala klerikalci, te mrhe črne! A Podgorica je napredna, strogo napredna, kaj bo Žnidar s tisto svojo peščico? ... Mi smo gospodarij položaja!»

Pol ure pred peto popoldne je prišla še gospa Bendetova. Šla je naravnost v moževo konferenčno sobico — to je znak, da je prišla spet po denar.

«Čemu?»

«Oh, Gobeždarjeva ima že davno kožuhovinasto jopo — seal — Gobčeva jo tudi dobi, celo Pahernikova, apotekarjeva, in tista skopuška Žnidarjeva, ki je grda in stara, imata nov plašč, ves iz astrahana, iz pravega astrahana, prosim, da o Schieberjevi sploh ne govorim. Kaj pa imam jaz? Same imitacije — schäbige Imitationen, bitt schön... ja!»

«Koliko?»

«Najmanj pet tisoč dinarjev moram imeti!»

«Za božjo voljo! Pet »jurjev« je težko zaslužiti!»

«Ah kaj! Vedno je polno ljudi v pisarni, in ti sam tožiš, koliko dela imaš. Drugi pa pravijo, da imaš najboljšo klientelo. Pa niti avta nimamo!»

Doktor Bende je grdo pogledal krog ogla. Vrata so sicer zaprta, a kaj ko bi Mirko slišal! Pridušeno je siknil: «Za zdaj imamo vilo, krasno urejeno, in troje otrok v šolah. Popravila, gostije, otroci — to stane, draga moja. Prosim te, uvidi vsaj to!»

Gospa je ujela soprogov srepi pogled. Strupeno je odvrnila:

«Kaj? Tudi Gobeždar ima vilo, povrhu pa še lepo hišo, sina na Dunaju in hčer v Ljubljani, a kljub temu dobe še nov avto, krasen Chevrolet, ker se gospa Mila kratkomalo neče več kazati v starem Renaultu, pravi, da je stara koreta za na gnoj, a mi...? Ha!»

Kaj bi odgovarjal na taka očitavanja? Čemu bi se spet prepiral? Saj nobena beseda ne zaleže! Presnete babnice! Odprl je predal in vzela čekovno knjižico. In medtem ko je pisal, mu je gospa Rozi gostobesedno pravila, da imajo Schieberjevi krasen nov Wanderer! «Limuzino, pomisli, stari Fiat pa bodo podarili Verderberju. Mar ti Vilko še ni nič povedal?»

«Ne! Meni ni nič pravil!» je odvrnil trdo in vprašal, ne da bi ji pogledal v oči: «Ali naj pošljem Mirka po denar? Ali pojdeš sama?»

«O ne, ne, hvala lepa, pojdem sama.» Potem še običajne prazne nežnosti v zahvalo, in šla je.

Denar, denar, denar!

V petih dneh je spet prvi v mesecu! Fej! In ta prekleta Lesna zadruga d. d. — vrag naj jo vzame! Doslej še ni izkazala besede vrednega profita.

Vilko pa še prigovarja, da bi pristopil k Schieberju — Moric Schieber i braća, lesna nakupovalnica v Podgorici. Lesna trgovina — najboljša trgovina, a človek mora biti previden.

Denar služiti je težko!

Pa naj mu še kdo očita umazano klientelo — Krančane, «Šmirkorle» in take. «Žnidar jih takoj prevzame, sprejme jih z bratskim objemom, ker so dobri klienti. Faloti? Morda. A v moji pisarni se ne gode falotarije...»

Živeti pa moramo vsi...

Denar, avto, vila, žena, otroci — Lesna zadruga d. d., pisarna, in zdaj še Moric Schieber i braća.

Kaj pa on sam, on, človek?

«Oderuh!» je siknil mladi Mirko v uporni misli. «Sedaj sem mu natipkal tri strani šablone, običajen rubežni predlog. Dedec zasluži ob tem 1000 dinarjev — jaz pa imam za ves mesec 600 dinarjev plače.»

(Dalje prihodnjič.)

DRAGI OTROCI!

DNE 4. OKTOBRA PRAZNUJE VES KULTURNI SVET DAN VARSTVA ŽIVALI. ZAKAJ PRAV 4. OKTOBRA? SE BOSTE VPRAŠALI. ZATO, KER JE TO DAN SMRTI SV. FRANČIŠKA ASIŠKEGA. IN DA JE BIL SV. FRANČIŠEK ASIŠKI VELIK LJUBITELJ IN ZAŠČITNIK ŽIVALI, GOTOVO VESTE. KJERKOLI SE JE POKAZAL, SO TAKOJ PRILETELE PTICE K NJEMU IN MU SEDLE NA RAMENA. NOBENA ŽIVAL SE GA NI BALA. ŽIVALI SO DOBRO ČUTILE, DA IMAJO V SV. FRANČIŠKU GOREČEGA ZAGOVORNIKA IN VARIHA. IN TAKO JE TUDI PO SVOJI SMRTI OSTAL SV. FRANČIŠEK ZAŠČITNIK ŽIVALI. NA VSAKO OBLETNICO NJEGOVE SMRTI PRAZNUJEJO VSI KULTURNI NARODI DAN VARSTVA ŽIVALI. DAN VARSTVA ŽIVALI JE BIL USTANOVljen ZATO, DA BI SE VSAJ EN DAN V LETU VSI LJUDJE SPOMINJALI UBOGIH ŽIVALI. DA BI SE JIM S KAKO MAJHNO DOBROTO ODOLŽILI ZA SVOJO SICERŠNJO MALOMARNOST. ZAKAJ KOLIKO ŽIVALI MORA TRPETI ZARADI LJUDI IN ZA LJUDI! POMISLITE: KONJI, VOLI, KRAVE, PRASIČKI, OSLIČKI, MAČKE, PSI — SKORAJ VSE, PRAV VSE ŽIVALI SLUŽIJO ČLOVEKU. IN VENDAR ČLOVEK GRDO RAVNA Z NJIMI. KOLIKOKRAT LAHKO VIDITE VOZNIKA, DA Z BIČEM NEUSMILJENO PRIGANJA UBOGE KONJE, KI S TEŽAVO VLEČEJO PRETEŽKO NATOVORJEN VOZ. KOLIKOKRAT VIDITE ČLOVEKA, KI SIROVO PRETEPA SVOJEGA PSA, KER JE MORDA ZAGREŠIL MAJCENO REČ. KOLIKOKRAT VIDITE, DA OTROCI MUČIJO MAČKE, ŽABE, RIBE ITD. KOLIKOKRAT VIDITE LJUDI, DA ZAPIRAJO LIŠČKE, ČIŽKE IN PODOBNE PTICE PEVKE, KI BI MORALE ŽIVETI V MILI NARAVI, V TESNE KLETKE, DA SE LAHKO NASLAJAJO OB NJIH ŽALOSTNEM PETJU. NI DOVOLJ PROSTORA, DA BI VAM NAŠTELA VSE GROZOTE, KI JIH JE ZMOŽNO ČLOVEŠKO BITJE. IN VENDAR JE NI ŽIVALI NA SVETU, KI BI VEDOMA STORILA ČLOVEKU KAJ HUDEGA.

VSAKDO IZMED VAS NAJ SE DNE 4. OKTOBRA SPOMNI UBOGIH ŽIVALI. POMISLITE. KOLIKO DOBROT UŽIVAMO OD NJIH, IN IZKAŽITE VSAK VSAJ ENI ŽIVALI MAJHNO DOBROTO.

VARUJTE IN ŠČITITE ŽIVALI!

TETA MINA.

Rešitev ugank iz štev. 9

	1	2	3	4
1	Š	O	L	A
2	O	P	A	L
3	L	A	M	A
4	A	L	A	N

Rešitev zlogovnice.
Učitelj.

Novе ugankе

Zlogovnica.

ca, ne, len, je, pi, pir, dil, kro, to, o, ko.

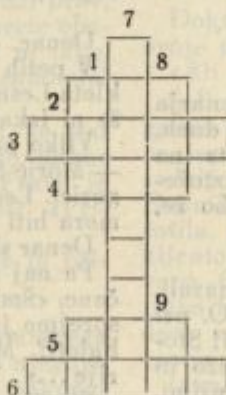
Iz zgornjih zlogov sestavi imena štirih živali. Če pravilno postaviš imena drugo pod drugo, boš bral v začetnicah od zgoraj navzdol ime lepe domače živali.

Posetnica.

Štefan i Arno Rak

Kaj sta ta dva brata po poklicu?

Križanka.

Vodoravno: 1. soglasnik, 2. del pri vpregi 3. izdelek iz mleka, 4. števnik, 5. števnik, 6. drevo.

Navpično: 1. del glave, 7. mesto v Dravski banovini, 8. žensko krstno ime, 9. igralna karta.

TISTIM, KI SI ŽELIJO BISTRITI DUHA.
VPRAŠANJA.

1. Katera bolezen je med našo šolsko mladino najbolj razširjena?
2. Kaj povzroča jetiko?
3. Koliko ljudi umre poprečno pri nas v enem letu za jetiko?
4. Kolikokrat udari žila pri zdravem človeku na minuto?
5. Kakšna je telesna toplota zdravega človeka?
6. Iz česa delajo umetno svilo?
7. Kje so največji premogovniki v naši banovini?
8. Katere uteži uporabljamo pri nas?
9. Katere votle mere uporabljamo pri nas?

ODGOVORI.

1. T B C — jetika.
2. Bacil jetike.
3. Poprečno 50.000.
4. 72 do 76 krat.
5. 36 do 37° C.
6. Iz celuloze.
7. V Zagorju, Trbovljah in Hrasniku.
8. g, dks, ks, cent in tono.
9. centiliter, deciliter, liter, hektoliter.

STARŠEM!

Svrha Vašega življenja, predmet Vaših skrbi in ljubezni so Vaši otroci. Njim želite vse najbolje, zanje se trudite, da bi na podlagi dobre vzgoje in šolanja bili sposobni za življenjsko borbo, ki jih čaka v življenju. Ne veste pa, ali Vam bo vse to v resnici uspelo, ker ne morete vedeti, ali Vam bo usojeno preživeti današnji dan, kaj šele 10, 20 let. Te težke skrbi se rešite le, če zavarujete bodočnost Vaših otrok.

Naš upoštevaní stari zavarovalni zavod »CROATIA« je uvedel specialno kombinacijo (cenik) za zavarovanje otrok, da se na dovršen način omogoči zavarovanje bodočnosti tako deklicam s preskrbo dote, kakor tudi dečkom z zavarovanjem potrebne gotovine za študije in samostojni poklic.

Poleg tega nudijo ti ceniki zavarovanja še jako praktične ugodnosti, n. pr. prenehanje dolžnosti plačevanja premije za primer prejšnje smrti skrbnika (očeta), ker je zavarovalna polica izplačljiva zavarovancu (otroku) neglede na to, ali skrbnik (oče ali mati) doživi dogovorjeni rok ali ne. V primeru pa, da otrok umre pred potekom tega roka, se vrnejo vse do tedaj vplačane premije, obrestovane s 4 odst., in pri takem zavarovanju — četudi ni doseglo namenjene svrhe — ni nobene izgube, ker se premije vrnejo prav tako, kakor bi bile vložene v hranilnico.

Poleg tega predvidevajo ti ceniki še brezskrbno starost otrok. Ako namreč sin ali hčerka doživi 24. leto, se zavarovanje brez vsakih nadaljnjih stroškov lahko izpremeni na ta način, da ima zavarovanec, če doživi 50. leto, pravico, da se odloči ali za izplačilo glavnice v znesku skoraj trikratne zavarovane vsote ali pa za

doživljenjsko rento z 20.4% od prvotne zavarovane vsote.

Pri tem je treba upoštevati še to, da je pri takem zavarovanju otrok predvidena tudi izdatna rento od 20. do 24. leta za primer, če skrbnik (oče ali mati) pred tem rokom umre; nadalje izprememba zavarovanja v rento ali odpravnino ob dožitju 20. leta ali pa v doživljenjsko rento v primeru, če postane sin nesposoben za vsako pridobitnost. Vsi ti pogoji so dokaz, da je ta nova vrsta zavarovanja resnično popolno in vsestransko praktična. Ker so pa tudi premije takega zavarovanja zelo nizke, lahko sklenejo takšno zavarovanje tudi manj premožne osebe.

Opozarjamo starše na to moderno vrsto zavarovanja, ki ponovno dokazuje, da se naš najstarejši zavarovalni zavod »CROATIA« neprestano in uspešno trudi, da na dovršen način zadovolji vse želje svojih zavarovancev.

MODNI PÊLE MÊLE

Za jesen? Plašč ali kostum? Oboje! Zraven pa še komplet, tako da je vsem ustrezno. Med kostumi vidimo največ gladkih krojaških kostumov z moško fazono, ozkim ovratnikom in ponajveč s tremi gumbi. Gumbov torej samo toliko, kolikor jih je treba za zapenjanje. Gladek kostum ne potrebuje gumbov za okras. Letošnji jesenski kostum čeprav v novi izdaji, vendarle spominja nekoliko na spomladanskega, kajti gladki angleški kostum se z modo le malo izpreminja. Tako so bila na primer krila pri spomladanskih popolnoma gladka in ozka, kvečemu z eno gubo, pri jesenskih so pa že nekoliko zvončasta ali pa imajo široke, globoko pošite gube. Tudi jopiči so za spoznanje daljši. Stil ostane torej skoraj neokrnjen, za izpremembo pa skrbe nove vrste blaga in razne malenkosti, na primer žametni in kožuhovinasti našitki, žepi, reverji in rokavi.

Jesenski plašči stremijo za tem, da so topli, preprosti in mladostni. Biti hočejo res jesenski, zato so priležni, zapeti visoko k vratu in ponajvečkrat prepasani. Imeti pa hočejo tudi toplo barvo, zato vidimo dosti rjavih, modrih, zelenih in sivih, seveda v različnih odtenkih. Kratki ali daljši žepi iz blaga ali pa iz kožuhovine ali pa kombinirani iz kožuhovine in blaga, prav lepo dopolnjujejo tudi letošnje jesenske plašče.

Spogledljivo je letošnje modno blago, primerno zlasti za plašče, ki ima vozlasto površino. Dobi se enobarvno, v nekaterem blagu so pa vozli drugačni. Elegantno je modno enobarvno gladko blago, lični so pa tudi razni diagonali, ki imajo videz pletenine, in pa razni bukletji, potem pa mehko volneno blago z reliefnimi učinki. Za prazne kostume je primerno sukno, šelén ali pa fresko, to je blago, ki je vedno v modi, za sportne kostume pa sportno gladko ali melirano sukno in razno blago s škotskim vzorcem. Razen tega so se pa obdržali še velurji, ki imajo sicer nekoliko drugačen videz ko lansko leto.

Med modnim blagom je tudi žamet, in sicer svilen in bombažev. Letošnji žamet je že tako dovršen, da se kar nič ne mečka. Kar čudno se nam zdi, da se v žametni obleki lahko brez skrbi usedemo, in ko vstanemo, pogladimo pomikano mesto z roko, pa je obleka zopet gladka, kakor bi sploh ne bili sedeli. Žamet je torej treba izpopolniti samo še toliko, da se bo brez skrbi praš, potem bo pa najboljši priljubljeno blago. Kako elegantni so žametni kostumi, obrobjeni s kožuhovino. Z žametom se letos krase tudi volneni kostumi in obleke. Kostum iz gladkega blaga ima žametne reverje in ovratnik, včasih v enaki, včasih v drugačni barvi, kakor je blago kostuma. Na volneno obleko si bomo leto napravili namesto čipkastega ali svilenega žaboja našitek, plastron ali pa petljo iz žameta.

Kar se tiče barv, ni prinesla letošnja jesen dosti novega, skoraj bi lahko rekli, da je več novih imen ko barv. Med rjavimi barvami vidimo zlate in medene odtenke, tudi med zelenjem je nekaj novih odtenkov. Ti imajo dokaj zanimiva imena: zaprašeno zelena, barva ovelega lista in podobno. Morda dobimo kmalu blago, kateremu se bo reklo, da ima barvo gnilega jabolka, plesnive oranže itd.

Modra barva se kar dobro drži. Nosijo se modri plašči, kostumi in obleke, in sicer v mornariško modri ali pa v svetlejših ali temnejših odtenkih te elegantne barve. K modri obleki se nosi letos tudi za cesto čevlji iz modrega usnja. Sivi čevlji na zadrgo imajo samo modre vrvice, drugi so sestavljeni iz temnosivega in modrega usnja, čevlji iz temnomodrega usnja imajo pa sive okraske.

Modna igrača so gumbi v obliki not in sponke v obliki violinskega ključa, tako da lahko govorimo o muzikalni obleki.

Od poletja so ostali široki usnjeni pasovi, novi pa so pasovi, spleteni iz debelih vrvic, ponajvečkrat v dveh barvah. Tudi zapestniki pri rokavicah so pošiti z debelimi vrvicami ali pa je zapestnik sikan iz drobno narezanih usnjenih trakov, po navadi v dveh barvah. Modne rokavice se zapenjajo z dvojnimi gumbi iz galalita (kakor zapestniki pri moških srajcah), z majhnimi zaponkami iz biserne matice in različni kovinastimi sklepi.

Kakšni so letošnji klobuki? Veliki ali majhni? Prav za prav veliki in majhni. Mali so postali še manjši, tu pa tam kakšna guba, navzgor ali navzdol prihrknjen krajevec pomečkan tulcec, okusen okrasek itd. Ker so iz dobre klobučine ali pa iz žameta, prenesejo vse, toda pri tej popustljivosti trpi oblika, ker izgubijo krajevce in tulcec. Zdi se, kakor bi imeli na glavi zgolj nekakšen aranžma iz žameta ali pa iz klobučine, ne pa klobuk. Pajčolane, agrafe, sponke, peresa, pompone iz peres, trakove in vrvice, vse to vidimo na letošnjih klobukih. Za solidnejše so prav mični klobuki z ožjimi ali širšimi krajevci z gladkim ali v gube položenim tulcem. Nosijo se nekoliko potisnjeni na čelo, kar se poda skoraj vsakemu obrazu. Oblika širokokrajnih letnih slamnikov bo ostala tudi pri klobukih. Za prehod se pa dosti nosijo klobuki iz žameta, in sicer ponajveč črni.

P lašči in obleke

Modni dežni plašč, napravljen iz močne impregnirane svile. Žepi so zarežani, zarez pa je pokrita z zaplatico.

Jesenski plašč v videzu obleke, sešit iz impregniranega gabardena. Zapenja se visoko k vratu, lahko se pa tudi nosi odprt. Žepi, ki podčrtavajo sportni videz plašča, so našiti.

Dekliški dežni plašč, napravljen iz modnega impregniranega blaga ali pa iz kamelskega kosminja. Sedlo je dvojno tako kakor pri hubertusu.

Kep iz gladke impregnirane svile. Kapuca, ki je spredaj podaljšana in se zavezuje v petljo, je iz karirane svile.

Promenadna obleka iz modnega volnenga blaga. Kep je napravljen tako, da se na obleko kar pripne z gumbi. Obleka se torej lahko nosi s kepom ali pa brez njega. Plastron je iz črtastega tafta, pas pa iz svilenega žameta ali pa iz mehkega usnja. Na vrhnjem žepu je izšit monogram.

Popoldanska obleka, napravljena iz lahkega volnenga blaga ali pa iz svile. Okrašena je z našitki iz žameta.

Promenadna obleka v videzu kostuma. Jopič se zapenja z modnimi lesenimi gumbi. Krilo je popolnoma ozko, na prednjem delu spodaj pa ima vstavljeno plisirano volano.

Vse to za jesen

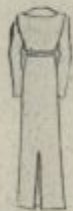
Dekliški kostum, napravljen iz modnega diagonala. Krilo je krojeno nekoliko zvončasto, jopič pa je od pasu navzdol priležen. Ovratnik in reverji so pošiti s kratkodlako kozuhovino. Dekliški kostum, sešit iz damskega sukna ali pa iz žameta. Jopič, ki ima ovratnik v obliki šala, je obrobljen z janičkom ali pa s perzijancem.

Popoldanska obleka iz gladkega volnenega blaga ali pa iz svile. Okrašena je s prešivanjem na stroj, in sicer s svilo, ki je temnejša od blaga. Obleka se zapenja zadaj, in sicer visoko k vratu. Rokavi, ki so precej široki, so v zapetju nabrani in vsiti v ozki zapetnik.

Popoldanska obleka v videzu kostuma. Sešita je iz svilene žameta in okrašena z modnimi gumbi in pliširanjem.

Popoldanska obleka iz žameta, okrašena s svilenim žabojem in z umetno cvetko iz organdija ali pa iz svile. Vrhnji široki rokavi so v smeri rame prerežani in speti z gumbi, spodnji rokavi pa so popolnoma priležni.

Preproste, pa vendar elegantne obleke

Obleka, narejena iz volnenega krepa. Okrašena je z ovratnikom iz svilene žameta in z modnimi gumbi. Na prednjem delu krila sta v šivu položeni gubi, pošiti od pasu do višine kolen, spodaj se pa odpirata. Zadnji del ima vstavljeno votlo gubo, in sicer do višine kolen.

Obleka, napravljena iz volnenega blaga ali pa iz težke svile. Dolgi ozki rokavi so krojeni kimono. Životek se zapenja visoko k vratu, ozki ovratnik in obrobe na rokavih so iz bele svile. Široki pas je iz enakega blaga kakor obleka in je pošit z modnimi vrvicami ali pa prešit na stroju z debelo svilo.

Obleka iz lahkega volnenega blaga. Životek je krojen kimono. Prsni posnetek je prenesen k vratnemu izrezu in razdeljen v tri manjše posnetke. Životek je koničasto podaljšan do bokov, tako da ima videz telovnika. Namesto z gumbi se zapenja s kovinastimi sponkami. Zadaj je obleka krojena v celem.

Obleka, narejena iz karirane volne. Zapenja se zadaj, in sicer do višine sedla. Prednji del krila je položen v gube, na zadnjem delu pa je le po sredini položena guba. Žepi so našiti. Pas je lahko usnjen ali pa iz žameta.

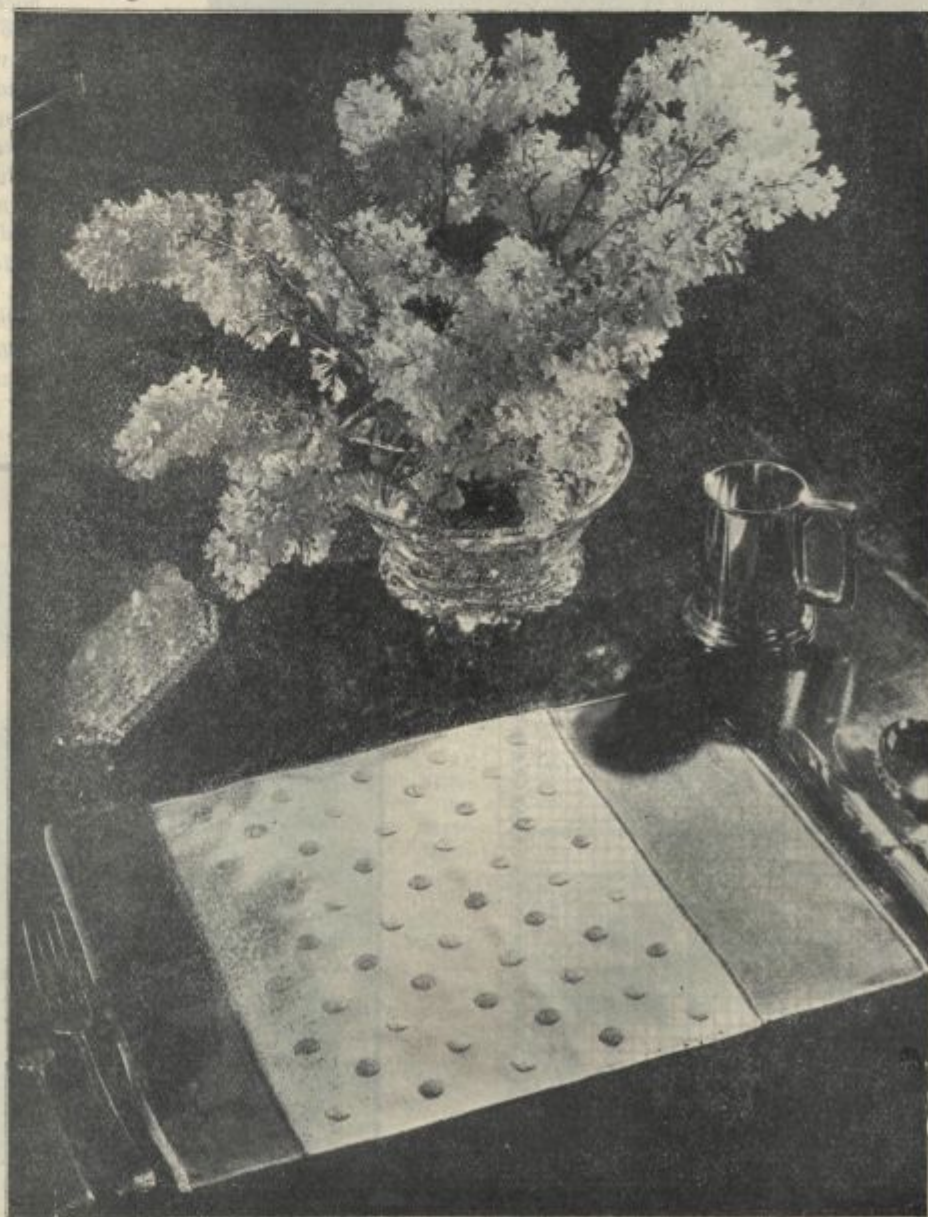
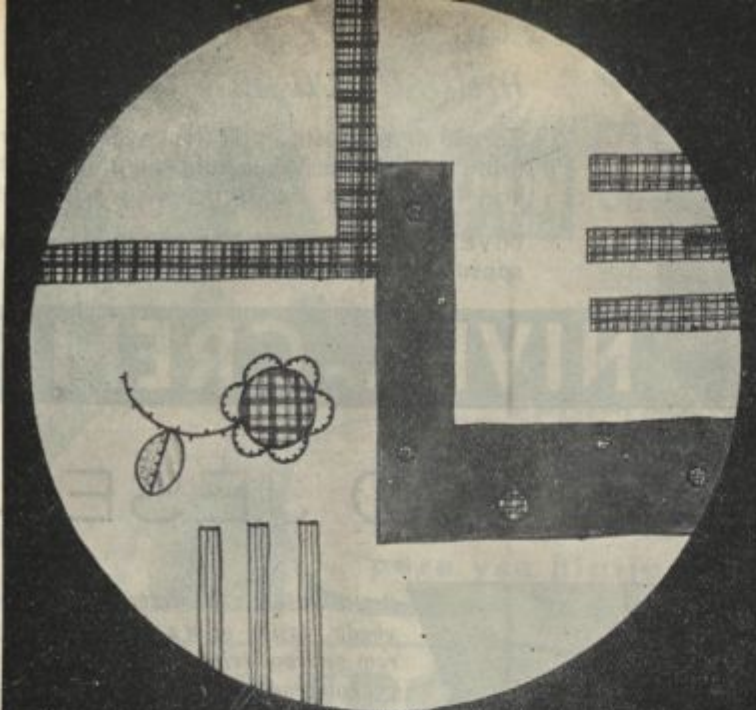
NOVI DOMISLEKI

Dve blazini, ki vam ne bosta delali prevelikih preglavic. Izdelani sta lahko na čisto preprostem sirovem platnu v tehniki aplikacije. Aplikacija na vrhni blazini je izrezana, kakor je videti na sliki, deloma iz rdečega platna, lahko pa tudi iz kanafasa ali ruža, deloma pa iz črtastega blaga v temnejšem tonu. Aplicirane ožje proge so lahko tudi v dveh barvah, ena skupna n. pr. iz zelene, druga pa iz rjave karirane svile. Notranji del cveta naredimo iz kariranega blaga, cvetne liste pa izrežemo v kaki cvetni barvi.

Spodnjo blazino naredimo lahko na platnu v rdeči barvi, fantastično žival in rastline ob njej pa izrežemo iz karirane svile. Travnik, na katerem je žival, naj bo v raznih odtenkih zelene barve, in če mogoče, iz črtastega blaga, kakor je videti na sliki.

Prtič, ki ga vidite na sliki, je za to, da položite nanj vsak krožnik, za vsak kozarec, za vsak pribor svoj prtič! Blesteča miza iz mahagonija ni pokrita s prtom, tako da se kristalno steklo lesketa na dragocenem izglajenem lesu.

Prtič, ki ga vidite na sliki, je zato, da položite nanj krožnik. Napravljen je iz belega in zelenega platna. Široki robovi so iz zelenega, srednji del prticha iz belega platna, na njem pa so izvezene zelene pike, ki jih izšijete s prejšico v takšni zeleni barvi, kakršni so robovi. Pike lahko izvezete tudi v raznih odtenkih zelene barve, in sicer tako, da so na primer na levi strani prticha svetlozelene, proti desni pa prehajajo počasi v temnejše. Zelene robove prišijete na prtich tako kakor aplikacijo, in sicer na roko ali pa na stroj, šiv pa pokrijete s polnim vezanjem. Prtič obrobite z navadnim robom ali z ažurjem ali pa tudi na stroj križ kraž.

Za Vas,

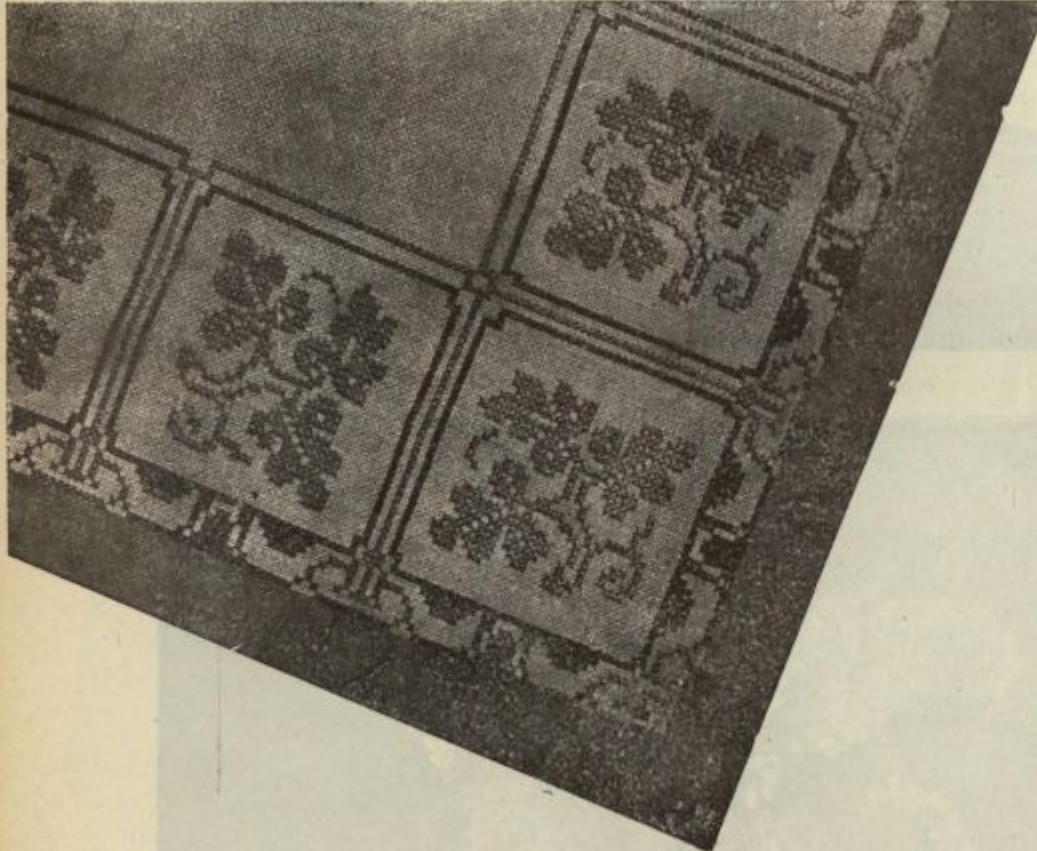
milostljiva gospa!

Zdravo in mladostno polt dobite, ako pigmentirate svojo kožo. Večja količina pigmenta da koži lepo, toplo barvo in večjo odpornost.

NIVEA Vam napravi kožo svežo in lepo in pospešuje obenem tvoritev pigmenta.

NIVEA-CREME

DELO ZA DEŽEVNO JESEN

Prt, okrašen z vezenjem v križnem vbodu. Izšije se na blagu, na katerem se lepo štejejo niti. Na primer na enakomernem platnu ali pa na blagu panama. Prinašamo tudi motiv v povečani velikosti. Krogi se izšijejo z rumeno nitjo, pike pa z rjavo.

Iz ostankov volne ali pa bombaža si lahko napravite take igrače, ki jih lahko vtaknete tudi v knjigo, da boste vedeli, kje ste nehali čitati. Volno navijemo čez karton, ki naj bo tako širok, kolikor dolgega pajaca hočemo narediti, nato zvežemo navito predeno zgoraj, to je na vrhu glave, potem ga pa snamemo s kartona. Na ožjem kartonu navijemo drugo predeno, ki ga porabimo za roke in ki ga vtaknemo v životek, nato pa pajaca zvežemo pri vratu in v pasu. Za noge razdelimo predeno v dva dela, vsak del pa spodaj prevežemo. Krilce naredimo kar po vrhu. Za pričesko navijemo volno na svinčnik, ki jo potem snamemo in pritrdimo ob obrazu. Obraz izšijemo nazadnje, in sicer z barvasto volno in svilo.

Otroško perilo mora biti posebno čisto!

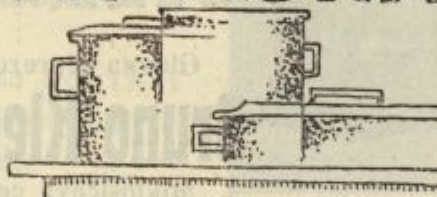
Otroško perilo je šele tedaj res čisto, ako je oprano tako, da ne zaostanejo v njem nobene kali. Zato je ravno za otroško perilo Schichtov Radion tako izvrstno pralno sredstvo. Pri kuhanju razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo, ga temeljito operejo in uničijo vse bolezenske kali.

SCHICHTOV
RADION
pere vse higijenično čisto

DOMAČI
IZDELEK

GOSPODINJSTVO IN KUHA

vmešamo tri rumenjake, 10 dkg sladkorja in nekoliko limonovega soka in olupka, pa primešamo tej zmesi ohlajena jabolka, ki pa ne smejo biti preredka, 3 dkg narezanih mandelnov ali pa na debelo sesekljanih orehov ali lešnikov in narezanega citronata, lahko tudi nekaj zrezanih dateljnov in smokev, nazadnje pa sneg iz 3 beljakov in 6 dkg drobtin. To zmes pečemo potem 3/4 ure v dobro namazani posodi za narastke. Namesto jabolk lahko vzamemo tudi katerokoli drugo sadje.

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha z jetrnimi cmoki. 2. Govedina. Pražen krompir. Korenje v omaki. 3. Mešan kompot.

Zvečer: Gobova rižota (234). Solata.

Torek.

Opoldne: 1. Zeljnata juha. 2. Faširano telečje stegno. Smetanova polenta (280). Ocvrta jabolka.

Zvečer: Krompirjev gulaž (295).

Sreda.

Opoldne: 1. Gobova juha z opečenim kruhom. 2. Dušena govedina v smetani (178). Krompirjevi svaljki. 3. Jabolčni narastek.

Zvečer: Sirov praženec. Češpljev kompot.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha s petelinčki (žlikrofi). 2. Govedina. Jajčna omaka. Krompirjev pire.

Zvečer: Telečja obara v zelenjavi. Ajdovi žganci.

Petek.

Opoldne: 1. Sladko zelje. 2. Češpljevi cmoki.

Zvečer: Krap na italijanski način. Pražen krompir.

Sobota.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha na češki način. 2. Telečji zrezki v papriki. Makaroni. Solata.

Zvečer: Polenta z gobami (236).

Nedelja.

Opoldne: 1. Lečna juha. 2. Nadevan piščanec. Opečen krompir. Pesa. 3. Mandeljnova potica.

Zvečer: Mandeljnova potica. Čaj.

Številke v oklepaju pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi »Kako naj kuham«. Za debelo tiskana jedila prinašamo recept.

Faširano telečje stegno. Meso prav na drobno sesekljamo ali ga pa zmeljemo na stroj, potem mu primešamo v mleku namočeno in dobro ožeto žemljo, 2 jajci, soli, popra, nastrganega limonovega olupka, sesekljane čebule in žlico masti. Ko vse to dobro premešamo, naredimo hlebčke, ki jih potem preslanimo in pečemo v pečici. Ko so pečeni, jih polijemo s smetano, v katero lahko dodamo tudi malo sesekljanih kaper in pretlačenih sardel.

Jabolčni narastek. Osem srednjevelikih mehkih jabolk olupimo, zrežemo in dušimo z malo vode ali pa vina in s sladkorjem ter jih, ko so mehka in gosta, pretlačimo in pustimo, da se ohladi. Medtem dobro

Jajčna omaka. Štiri sirove rumenjake, 2 žlici kisa, 1 žlica olja, 2 žlici vode in bel poper stepamo nad soparo, dokler se zmes ne zgosti, nakar jo mešamo tako dolgo, da se popolnoma ohladi. Nato sesekljamo prav na drobno beljaka od dveh trdo kuhanih jajc in ju primešamo omaki.

Krap na italijanski način. Krapa osnažimo, osolimo, polijemo z vročim oljem in ga v pečici napol spečemo. Pol ure prej, preden ga serviramo, ga na debelo potresemo z nastrganim parmezanom in pokapamo z gosto smetano in nato še nekoliko z oljem ter ga v pečici spečemo do kraja.

Krompirjeva juha na češki način. V slanem kropu skuhamo pol kile olupljenega krompirja in ga, ko je mehak, pretlačimo. Nato napravimo iz 3 dkg masti in 3 dkg moke svetlo prežganje, kateremu dolijemo 1/2 l mleka in vodo, v kateri smo skuhalo 10 dkg prekajenega mesa, nazadnje pa še vodo, v kateri smo kuhali krompir, in vse skupaj dobro prevremo. Zdaj opravimo dve na kocke zrezani žemlji in zrežemo prekajeno meso na drobne kocke, potem pa zlijemo na to juho, ki smo jo bili začinili z dišavami. Na takšno juho lahko tudi zakuhamo ješpreniček.

Sobno
in
kuhinjsko
pohištvo
Vam
dobavlja

REMEC Co.

DUPLICA - KAMNIK

BAYER
Pyramidon

Olajšuje bolečine!

Vsaka Pyramidon tableta je Vaš dober prijatelj — pomaga Vam kadar se slabo počutite in proti bolečinam!

Pyramidon
TABLETE

Oglas je reg. Sp. br. 91 od 21. junija 1936.

VSE KAR MORETE ZAHTEVATI

od sodobnega radio - sprejemnika
je združeno v holandskih aparatih

SIERA SUPER

SIERA je vrhunec sodobne radio-tehnike!

SIERA je brezhibno selektiven!

SIERA je čudovit v svojih glasovnih barvah!

SIERA je po mirni eleganci okras vsakemu domu!

SIERA je vsled nizke cene in vsled jako ugodnih plačilnih pogojev dosegljiv vsakomur!

SIERA aparate Vam brezobvezno predvajajo vsi zastopniki in

SIERA

Glavna reprezentanca za dravsko banovino

Bruno Klemenčič, Ljubljana

Miklošičeva cesta števil. 30 - Telefon 35-58

ZAKONCA IN NJUNI SORODNIKI

Neki ameriški sodnik je izjavil novinarjem, da je v veliki večini primerov bližnje sorodstvo zakoncev krivo, če se dva ločita. Navedel je nekaj zanimivih primerov, ki jih tu objavljamo, ker je dosti poučnega v njih.

»Oba sta se mlada poročila. Sklenila sta zakon iz ljubezni. On je hodil vsak dan v službo, ona je doma gospodinjala. Ko sta bila šest mesecev poročena, mu je umrla mati, in tako je vzel svojo neporočeno sestro k sebi. A kmalu so se vneli med ženo in sestro prepirl. Svakinja, ki je bila precej starejša, je hotela ženo nadzirati in počevati, kar ženi ni bilo všeč. Ko se je žena pritožila možu, češ da se svakinja vtika v njene zadeve, se je mož postavil na stran svoje sestre. Saj veste, kri ni voda, in naj bo ljubezen med zakonci še tako velika, nikoli ni dovolj velika, da bi je ljubezen, ki izvira iz sorodne krvi, ne premagala. Žena je še nekaj časa poizkušala svojo srečo, ko so se pa začeli prizori v katerih jo je mož na sestrično zahtevo zmerjal, je zapustila njegovo hišo in vložila tožbo na ločitev zakona. Zdaj dela v neki tvornici in pravi, da je srečna, hkrati pa vsakomur zatrjuje, da se ne bo nikoli vdruživši poročila, razen če dobi moža, ki ne bo imel nobenih sorodnikov...«

Drugi primer: »Vzela sta se iz ljubezni in sta preživela medene tedne v opojnosti in veselju kakor vsi mladi zaljubljeni. In počasi sta spoznala vsakdanjost. Šele tedaj je zapazila žena na možu marsikatero napako. Bil je škrt. Za vsak znesek, ki ga je potrebovala v gospodinjstvu, je morala dolgo moledovati, in naposled ji ga je z nejevoljnim obrazom dal. Ženo je moževa škrtost jezila, vendar mu ni tega nikoli odkrito povedala. Ko ji je bilo srce težko, se je zatekla k svoji materi in svojim sestram in jim potožila svoje težave in skrbi. Mati in sestre so jo še naščuvale, nikar da bi jo bile pomirile. »Neumnica, zakaj to trpiš? To je nesramno od njega! Drugič se bolj kavalirsko vedejo! Če nočeš ti, mu bomo pa mi povedale svoje mnenje! In nekega dne so se res odpravile k možu in mu pošteno brale levite. Ko se je to prvič zgodilo, je mož osupnil, in zvečer, ko sta bila z ženo sama, ji je očital: »Zakaj nisi govorila najpoprej z menoj? Zakaj obešaš vsako reč na veliki zvon? Drugič se izpovej najprej meni, zakaj s tvojim sorodstvom se nisem oženil in zato si tudi od tvojih sorodnic ne dam ukazovati! A žena je bila mlada in nespametna in ni ubogala moža. Vsako reč je potožila svojim rodbini, ki se je zmerom iznova sprla z njenim možem. Naposled mu je bilo vsega dovolj in je vložil tožbo za ločitev zakona. Pred nedavnim sem srečal njegovo ženo. Tožila mi je, da ji je zdaj žal, da je bila tako nespametna, a zdaj je že prepozno...«

Takih primerov bi vam lahko na stotine povedal. Ko bi hoteli mladi ljudje spoznati, da morata zakonca, kakor hitro se poročita, pomeniti drug drugemu vse in da svojih težav ne smeta potožiti niti sorodnikom niti bližnjim znanecem in prijateljem, ampak jih morata sama med seboj, v svojem domu, premagati in prebroditi, bi bilo ljudem prihranjenega dosti gorja in bi marsikaterega zakona ne bilo treba ločiti.

Posebno žene delajo rade to napako. Čeprav se omožijo, imajo do svojih mater še zmerom večje zaupanje kakor do svojih mož. In da so matere na svoje zete ljubosumne in zaradi tega manj objektivne, je stara stvar! Tako nastaneta v zakonu prej ali slej dva tabora: mož — na drugi strani pa žena s svojim sorodstvom!

Rad bi vedel, ali se čuti potem kdaj sorodstvo odgovorno, če izgubi žena moža, dom in pravico do materinstva?

Res je, da smo postali modernemu času primerno stvarni in bolj samostojni. Toda ženske se v bistvu niso prav nič izpremenile. Še zmerom se rade naslanjajo na moške, še zmerom občutijo osamelost kot nekaj težkega in morečega. Še zmerom hrepeni vsako mlado dekle po lastnem domu, ljubečem možu in materinstvu! (A. B.)

Poročile so se naročnice: gospodična Milka Damiševa z gospodom Hinkom Levičnikom iz Ptuja, gospodična Mira Korunova z gospodom Mihaelom Vahnom iz Ljubljane, gospodična Terezinka Pipuševa z gospodom Rudolfom Sgermom iz Vuhreda, gospodična Tončka Bačnikova z gospodom Francem Kopačem iz Maribora, gospodična Ela Gačnikova z gospodom Marjanom Krautom iz Maribora, gospodična Stefka Caharijeva z gospodom Frenkom Pleveljem iz Ljubljane in gospodična Kristina Becova z gosp. Antonom Gobcem iz Ljubljane. Iskreno čestitamo!

Ali ste že razmišljali o tem — — če pravilno negujete Vaše zobe?

Vi veste: zobje morajo zdržati celo življenje; njih ne morete nadomestiti! Dan na dan jih je treba čistiti — dan na dan celo življenje. Kolika zahteva! Ali se torej ne mora storiti vse, da bo čiščenje zob čim prizanesljivejše?

3 PREDNOSTI jamčijo za Sargov Kalodont:

1. blaga pena specijalnega ustnega mila temeljito čisti zobe tudi tam, kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina prizanesljivo čisti zobno sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräunlicha odpravi polagoma nevarni zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug.

ZATO VZEMI SARGOV KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Pijmo mleko!

Kadar hodite po Ljubljani, opazite v marsikateri ulici napis: Mlekarna — poslovalnica Gorenjskih mlekar-
skih zadrug Naklo pri Kranju.

Vi še morda ne veste, kje je ta kraj, kakšen je in kaj so Gorenjske mlekar-
ske zadruge Naklo. No, bodi Vam povedano, da je prav to Naklo tisto, ki ga opeva pesem:

Mi smo pa 'z Nakelna,
p'jemo ga 'z frakelna...

Ampak to dandanes ni več res, čeprav to pesem še marsikje radi zapojo. Bilo pa je res v tistih, za Naklo zlatih časih, ko še ni tekla železnica in ko je bilo Naklo glavno postajališče za voznike ob cesti Trst—Ljubljana—Celovec. Imamo pa danes zato drugo kapljico — mleko — in to, spoštovane gospodinjice, lahko dobite v vseh teh poslovalnicah, kjer prav radi postrežejo tudi z različnimi mlečnimi izdelki vsakogar, ki pride.

Povedati Vam tudi moram, da se prav na mleko polaga v Naklem velika važnost. Posebni kontrolni odbor je staljo na delu, da s pomočjo

pristojnega živinozdravnika nadzira pridobivanje mleka, zato se lahko zanesete, da Vas postrežejo z najboljšim blagom.

Povedal pa še nisem, kje je to Naklo, ki je znano tudi po svoji volneni industriji. Vidiš, tam je, koder se je po ustnem izročilu nekdanje razprostriralo jezero, ki so ga že Rimljani spustili v Savo pod prijazno naselbino Okroglo, kjer biva v svojem gradiču preč. g. protonotar in sorodnik pesnika Prešerna, Tomo Zupan. Tam je Naklo, kjer je državna cesta Ljubljana—Bled, okoli 30 km nad Ljubljano ali pa 5 km nad Kranjem, najbolj vijugasta skozi vas.

Tako sem povedal, kje je Naklo, zdaj naj pa še povem, kaj so to Gorenjske mlekarne. Veš, to je v Naklem tisto poslopje, kjer se poleti radi ustavljajo avtomobili letoviščarjev in kolesarji, da si privoščijo mleka, joghurta, čajnega masla in sira. Pred 30 leti se je ustanovila ta mlek. zadruga in malo pozneje je zrastle na Gorenjskem še več takih zadrug, ki so se

pred nekaj leti združile v skupno poslovanje s sedežem v Naklem. Sredi vasi opaziš nizko, a precej obsežno stavbo, in niti na misel ti ne pride, da je v njej toliko najmodernejših naprav za predelovanje mleka v zdravo pitno mleko, yoghurt, najfinjšo smetano in čajno maslo »Deteljica« ter v razne sire, kakor: ementalec, eidamec v salami, trapist, romadour, liptavec, imperial, topljeni sir, šunko itd.

Zdaj sem Vam povedal, kje je Naklo in kaj se tam izdeluje. Vam pa z vsemi temi izdelki lahko postrežejo kar v Ljubljani, pa še prav radi Vam postrežejo, in to povsod tam, kjer so napisi: Gorenjske mlekarne. Oglasiš se in naročiš pa lahko tudi po telefonu številki 24-46.

No, in ne samo v Ljubljani, tudi drugje so take poslovalnice, kakor v Kranju, na Jesenicah, Bledu, v Trzinu in Trbovljah.

Pijmo mleko! Več mleka — več zdravja!

Na- predek naše industrije

Če govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti izpregovoriti nekaj besed o naši stari renomirani firmi: **Kolinski tovarni cikorije, d. d.** v Ljubljani.

Že od leta 1909. naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetnim delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je **Kolinska** z marljivim in racionalnim delom v l. 1922. popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila s stroji, ki garantirajo prvovrstno blago.

Tovarna izdeluje vse vrste kavnih dodatkov, posebno znano „**Kolinsko cikorijo**“, „**Redilno kavo**“ s srcem, „**Figovo primes**“ itd.

Pogon je urejen po najnovejših pravilih tehnike ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov letno.

Kolinski kavni dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi ter je vsled tega zelo zdrav in okusen prídátek za kavo.

Naša sotrudnica si je pred kratkim ogledala to tovarno in je mogla le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zasluži, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

Ženske in poklic

Vsak dan spet slišimo staro pesem, naj bo žena doma; dokler ni poročena, naj se učí kuhati, šivati in drugih domačih del, po poroki pa naj gospodinja in vzgaja otroke.

To je vse prav lepo, ko bi bili dandanes taki časi, da bi lahko oče do poroke skrbel za hrano in obleko treh ali še več odraslih hčera; ali pa ko bi možje zaslužili toliko, da bi ženam ne bilo treba vsako noč premišljovati, kako bodo nahranile družino.

Mislím, da je med nami zelo malo deklet in žena, ki bi študirale in služile zaradi zabave; večini je to potreba, ker bi drugače družine trpele pomanjkanje.

Vsak dan se ponavljajo primeri, da izgubi mož službo, da je njegov zaslužek premajhen za vzdrževanje družine ali pa da mož umre in ostane vsa družina brez sredstev. Kdo more obsojati potem ženo, če si poišče službo in skrbi za svojo družino? Ni dvoma, da je marsikateri hudo, ko mora porabiti večji del svojih mož v poklicu, ko se mora zaradi skorje kruha odreči svojim naravnim dolžnostim — gospodinjstvu in materinstvu. Težko ji je, ko mora na delo, ki bi ga prav tako lahko opravil mož, njeno mesto v družini je pa prazno. Pri tem pa sreča ob vsakem koraku nerazumevanje s strani moških tovarišev, katerim ne gre v glavo, da ima tudi žena pravico do služka.

Prav tako krivično je zahtevati od ženske, naj se ne udejstvuje v poklicih, za katere ima dovolj zmožnosti in veselja. Da more tudi ženska doseči prav lepe uspehe na vseh poljih, o tem smo že večkrat pisali. Laže je ženski, ki si je izbrala poklic iz notranje potrebe, ki ima torej za poklic vse zmožnosti. Taki ženski je njen poklic nekaj

svetega — najvišji ideal — vztrajno se bo borila proti vsem zaprekam, ki se ji stavijo, ničesar se ne bo ustrašila, dokler ne doseže cilja.

Pri nas je položaj ženske še vedno zelo težak. Še zmerom ji ne priznavajo pravice, da bi smela živeti popolnoma svobodno kakor moški, da bi se mogla posvetiti vsakemu poklicu. To je vzrok, da si mnoge, ki ne čutijo veselja do gospodinjstva in materinstva, ne izberejo drugega poklica in ne koristijo tako niti sebi niti komu drugemu. Ko se omožijo, niso srečne in tudi moža ne morejo osrečiti, ker nimajo sposobnosti, da bi mogle vsak čas vse žrtvovati za skupno srečo; zakon pa zahteva od žene neprestane žrtve, in to je mogoče samo ženi, ki jo je priroda obdarila s pravo ženskostjo in dobrotó.

Neka znanka mi je pripovedovala:

»Moji starši so bili zelo konservativni. Bila sem njih edini otrok. Vzgajali so me po starem, samo za zakon, da bi bila dobra gospodinja, poslušna in vdana žena, ki sta ji dom in mož vse na svetu. Že takrat nisem čutila veselja do takega življenja (saj tudi vsak moški ne čuti potrebe po zakonu in očetovstvu), toda mati me je tolažila, češ, da se bom zakona počasi že privadila. Tako je namreč bilo pri njej, pri moji babici in pri vseh ženah v naši rodbini. Poročila sem se. Mož sem si sama izbrala, toda kmalu sem bila razočarana. Mož in dom me nista mogla zadovoljiti. Ločila sem se in se vrnila k staršem, ker nisem mogla več prenašati tega življenja. Zdaj živim pri starših, toda kaj bo z menoj, ko jih več ne bo?

Milijoni
ljudi uporabljajo
in hvalijo že 50 let
ŠMOL-pasto

čevlje čisti, barva, jim daje
lesk in konzervira usnje.

Moje življenje bo težko, ker nisem vajena samostojnosti. Da bi se v drugič poročila, na to nočem niti misliti. Po prvem razočaranju so mi postali vsi moški zoprni. Potrebno bi bilo, da si izberem kakšen poklic. Toda zdaj sem že v letih in ničesar ne znam. Bojim se nerazumevanja in obsojanja ljudi, ker so me tako vzgojili, da ne morem preko tega, kar bodo rekli ljudje. Vse moje življenje je prazno in brez koristi. Nihče me ne potrebuje, nikomur nisem v korist! Nisem edina — mnogo jih je, ki so prav tako nesrečne!»

Prav ta primer nam kaže, kako potrebno je, da vzgajamo svoje hčerke tako, da lahko tudi samostojno živijo. To jim ne bo prav nič škodovalo, čeprav bi se poročile. Tiste, ki smatrajo za svoj življenjski poklic gospodinjstvo in materinstvo, bodo lahko bolj mirno izbirale moža, ki ga bodo res ljubile, in bodo pripravljene na vse žrtve. Mož bo vedel, da ga žena ne jemlje samo zato, da bi bila preskrbljena. Ženskam pa, ki ne čutijo potrebe po družinskem življenju, omogočite, da bodo skrbele same zase, ne da bi bile v napotje svojim sorodnikom. Kakor vsak mož ne more opravljati vsakega poklica, prav tako krivično je zahtevati od vsake ženske, naj bo samo gospodinja in mati! Vsak naj razvija tiste zmožnosti, ki so v njem!

(A.)

Ali naj kupujemo na obroke

Dostikrat slišimo, kako se dá lahkomišelná žena premočiti s premetnim trgovskemu potniku in podpisati naročilnico za razne predmete, ki jih prav za prav ni neogibno potrebovala. Ko je naročilnica podpisana, ne pomaga nič več! Naj se lahkomišelná žena še tako kesa — podpis drži, in hočeš, nočeš — plačati je treba. Zakaj je pa podpisala naročilnico? porečete. A kaj, ko so bili pogoji tako ugodni: Lahko odplačevanje naročenega blaga z neznatnimi obroki. Vendar, teh obrokov se sčasoma nabere toliko, da kmalu presegajo dohodke. In sčasoma je taka žena vsa obupana. Dolgovi jo tarejo, nekaj časa jih možu prikriva, naposled pa mora vendarle z resnico na dan. Sledijo prepri, očitki in tako dalje.

Mnogi so postali zelo nezaupljivi proti odplačevanju v obrokih. Posledica tega je, da so trgovine polne neprodanega blaga, in tako se je povečala tudi brezposelnost. Gotovo poznate družine, ki se morajo odreči najpotrebnejših stvari, ker pač ni v hiši nikoli toliko gotovine, da bi mogli takoj plačati vso kupno ceno. Rekli boste, saj bi si lahko vsak mesec prihranili majhno vsoto, in ko bi prihranili dovolj, bi si kupili, kar potrebujejo. Da, saj tako bi šlo, ako bi ne bilo to varčevanje doma tako težko! Vsak dan v mesecu prinese nove potrebe, težko se bo gospodinja premagala, da bi ne porabila vsote, ki jo je dala v začetku meseca na stran. Toda tudi skrajnega varčevanja se mora gospodinja navaditi. Bojte se kupovanja na obroke! Če že ne gre drugače, naj kupuje na obroke le tisti, kdor ima stalne dohodke.

Sicer dandanes ne more biti nikomur izpod časti, če kupuje blago in druge predmete na odplačilo, vendar pa bo potem, če se navadi, vedno kupoval tako. Nikoli pa naj ne kupuje eden izmed zakoncev na obroke, ne da bi drugi vedel o tem. Posebno žena, ki je v denarnih zadevah odvisna od moža, naj nikoli ne podpisuje naročilnic in naj sploh ne kupuje, ne da bi se poprej dogovorila z možem; tako se bo ognila marsikaterega prepira in mnogih skrbi.

Kdor pa nima stalnih dohodkov, ne sme kupovati na obroke. Jeziti se pa tudi ne sme na trgovca, če mu ne dá blaga na daljša odplačila. Nihče ne more zahtevati, da dá trgovec blago iz rok, ne da bi vedel, kdaj dobi plačilo zanje. Vkljub najboljši volji se utegne zgoditi, da pride kaj vmes in ne boste mogli v redu plačevati obrokov. Trgovcu pa v takem primeru ne ostane drugega, kakor da toži, in potem imate še več stroškov in sitnosti.

Torej še enkrat: Kdor ima količkaj močno voljo, ta naj ne kupuje na obroke, ker se sicer dolgovi ne bo nikdar iznebil in ker plača za vsako reč četrtno več, kakor če kupi za gotovino.

Od kdaj nosimo pajčolane

Dandanes je pajčolan na klobukih spet v modi. Ali ta nežna, tenka tkanina, ki pokriva samo oči, je kaj malo podobna prvotnim pajčolanom.

Pajčolan je prišel v Evropo v XIII. stoletju; križarji so ga prinesli z Vzhoda. Od tistih dob ni prišel nikoli popolnoma iz mode. Vedno so si ženske rade zastirale

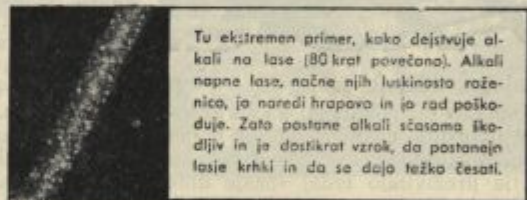

Ženske postajajo pozorne!

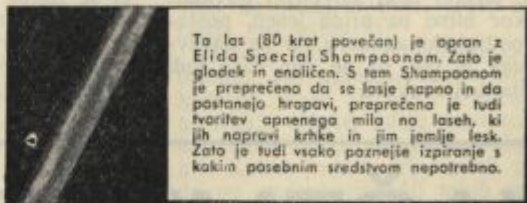
Oba Elida Special Shampoona, Kamiloflor za plave lase in Brunetaflor za kostanjeve lase, zdaj v novi sestavini brez alkalija! Brez vsakega poznejšega izpiranja postanejo lasje lepo bleščeči in mehki, se dajo lepo česati in ohranijo dalje časa kodre!

S pomočjo znanstvenih dognanj se je posrečilo odpraviti kvarne učinke alkalija in s tem njih kvarne posledice za lase.

Drobnogled nudi dokaz:

Tu ekstremen primer, kako deluje alkali na lase (80 krat povečano). Alkali napne lase, načne njih luskasto razenico, jo naredi hrapavo in jo rad poškoduje. Zato postane alkali sčasoma škodljiv in je dostikrat vzrok, da postanejo lasje krhki in da se dajo težko česati.

Ta las (80 krat povečan) je opran z Elida Special Shampoonom. Zato je gladek in enoličen. S tem Shampoonom je preprečeno da se lasje napne in da postanejo hrapavi, preprečena je tudi tvoritev apnenega mila na laseh, ki jih napravi krhke in jim jemlje lesk. Zato je tudi vsako poznejše izpiranje s kakim posebnim sredstvom nepotrebno.

ZA
PLAVE
LASE

KAMILOFLOR

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLOR

ZA
KOSTANJEVE
LASE

obrazce s pajčolani, tkanine in oblike pajčolanov so se pa pogosto izpreminjale.

Prvi pajčolani so bili tkani iz tenke volne in so pokrivali vso glavo in obraz. Skozi ta pajčolan ni bilo moči razločiti črt obraza. Volno je kmalu nadomestilo tenko, skoraj prozorno platno, pozneje pa svila. A ti pajčolani niso več zakrivali obraza, bili so bolj za okras, ki je delal obličje še bolj vabljivo.

Pri umetni prehrani dojenčkov

se dosega posebno povoljen uspeh z uporabo Dr. Wanderjevega Hordenzuma.

Hordenzym se dodaja razredčenemu kravjemu mleku in tako pripravljeno mleko je po svoji sestavi podobno materinemu mleku.

Hordenzym z razredčenim mlekom se daje dojenčkom, ki se pravilno razvijajo, do 5. meseca, zlasti koristen je pa v poletnih mesecih, ko je dojenček v nevarnosti, da dobi drisko.

Po petem mesecu se daje

Hordenzym dojenčkom z uspehom v prikudah, ki so bogate vitaminov in mineralnih soli in jih otrok potrebuje za svoj razvoj, kakor špinača, kolerabice, karfiola, korenje, grah. Prikuhe, katerim je dodan

Hordenzym, so prav posebno redilne, ker jih telo bolje izkorišča kakor navadne prikuhe, dojenčki jih pa vsi brez izjeme zelo radi jedo. Prikuhe s Hordenzymom se dojenčkom brez skrbi lahko da tudi dvakrat večji obrok kakor navadne prikuhe.

Povprašajte zaradi Hordenzuma svojega domačega zdravnika. — Prikuhe s Hordenzymom so prav ekonomične. — Hordenzym se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah po Din 29.—

Dr. Wander d. d. tvornica farmacevtskih in dietičnih proizvodov, Zagreb.

KAKO SI POIŠČEM SLUŽBO?

Prodajalke, zdaj je čas!

Spomladi in poleti je za brezposelne najmanj upanja, da bi dobili službo. Vsa industrijska in trgovska podjetja preživljajo tedaj »pasje dni« ali »dni kislh kumar«, kakor se je nekoč pošalil neki slovenski novinar.

Kakor hitro pa pride jesen, postajajo podjetniki agilnejši, in že naravni potek je tak, da ob tem času tudi kupčija bolje cvete.

Zdaj je čas, da si brezposelna prodajalka poišče službo! Če bere v dnevnih oglas, da išče ta ali oni trgovec prodajalko, naj nemudoma napiše ponudbo. In če najde več takih oglasov, naj na vsak oglas pošlje ponudbo. Ljudje so se zadnja leta že naveličali pisati ponudbe, češ, saj je itak zmerom vse zaman. Nekateri pa nočejo pisati ponudb, ker ne vedo komu pride ponudba v roke, in izkušajo rajši dognati naslov, kar se pa redkokdaj posreči. In tako morda zamudijo priložnost, ki se izlepa ne vrne več. Vsako priložnost je treba zgrabiti. Ne vdajajte se malodušju! In če je bilo dvajset ponudb zaman — morda bo imela enaindvajseta ponudba uspeh! Pro-

site svoje znance in prijatelje, da pozvedujejo tudi oni, kje bi se dala dobiti primerna služba. Ne varčujte s prošnjami! In če zveste, da išče kak podjetnik uslužbenko, pojdite takoj tja, pustite vsako drugo delo in ne odlašajte takih poti na drugi dan. Nekatero žensko je sram, kadar se gredo predstaviti bodočemu šefu. A ta čut sramu ni umesten. Zakaj naj bi vas bilo sram? Saj ne greste prositi miloščine, ampak greste samo ponuditi svoje zmožnosti in svoje moči proti primerni odškodnini. Šef vam bo dajal plačo, a vi mu boste opravljali delo, s katerim si bo povečal svoje dohodke.

VAŠEMU OKUSU

ustrezajoče vzorce in barve BLAGA ZA PLAŠČE IN OBLEKE ZA JESEN ter vse vrste manufakture za sebe in družino boste našli v največji izbi in najceneje pri tvrdki

NOVAK, LJUBLJANA,
KONGRESNI TRG (PRI NUNSKI CERKVI)

Za moške obleke in suknje dospejo v teku septembra iz škotskih in ANGLEŠKIH TOVARN (direktno) izredno lepi vzorci finih specialnih tkanin po izrednih cenah. Mislite na to, ko bodo potrebna moška oblačila.

Vsaka
ASPIRIN
TABLETA

nosi Bayer-jev križ kot garancijo za pristnost. Proti vsem bolečinam in prehladu

ASPIRIN

Oglas je registr. pod S. Br. 6704 od 1. III. 1935.

KAKO SE VEDEM

V gledališču.

Dandanes skoraj ni človeka, ki bi ne šel kdaj v gledališče; deželani pa obiskujejo gledališke predstave v prosvetnih in sokolskih domovih. Namen gledališkim predstavam je v prvi vrsti ta, da se ljudstvo izobražuje, šele v drugi vrsti zabava.

Če le moreš, kupi vstopnico dan pred predstavo, da se ne boš zadnje uro gnetla pred blagajno. Za gledališče obleci boljšo obleko, vendar ne pridi v gledališče samo razkazovat svojih toalet. Obleka naj bo lepa, toda ne preveč izrezana. Plesna obleka ni primerna za gledališče!

K predstavi pridi vsaj nekaj minut pred začetkom. Kdor zamuja, kaže slabo vzgojo. V operi spada itud overture k predstavi. V garderobi odloži plašč in klobuk, na balkonu in galeriji ga pa lahko obdržiš. Sedi takoj na svoj prostor. Dobro poglej številko sedeža, da ne sedeš na napačen prostor, da ne bo potem nepotrebnega prerekanja. Čakaj mirno začetka predstave in ne razgovarjaj se z znanci, ki sedijo nekaj vrst pred teboj ali za teboj, ker s tem zbujaš samo pozornost. Ne ogleduj z daljnogledom gledalcev! Če pa slučajno zamudiš začetek, ne smeš med predstavo siliti na svoj prostor, ampak počakaj ob strani prvega odmora.

Ko se predstava začne, takoj utihni. Vsako govorjenje, četudi sa-

mo šepetanje, je med predstavo nedostojno. Še bolj neokusno, če delaš glasne opazke, ker s tem motiš sosedo. Če ti je predstava všeč, je prav, če ti ni všeč, ti to še ne daje pravice, da bi glasno kritizirala. Morda predstava ugaja drugim gledalcem, ki jih bo tvoje šepetanje močno motilo. Med predstavo ne liži bonbonov in ne delaj nobenega šuma.

Na deželi je zelo razširjena grda navada, da med predstavo cmokajo, žvižgajo, sikajo, se grohotajo in delajo neokusne opombe. Celo ženske se ne brzdajo. To je zelo grdo in kaže, da je tisti, ki to dela, brez vzgoje, pokvarjenega srca in surovež! Spodoben človek ne bo v javnih prostorih nikoli delal dvoumnih opazk.

Če t. predstava ni všeč, počakaj prvega odmora in šele potem odidi. Med predstavo se ne sme vstajati s prostora. Pri veselih igrah se ne smeš preveč na glas. Brzdaj se! Po končanem dejanju lahko ploskaš, toda zmerno. Za žensko se ne spodobi, da bi vpila »živio« ali kaj sličnega. Še bolj nespodobno je, če cepetaš z nogami ali celo ropočeš s stolom.

Po končani predstavi ne sili prva iz dvorane, da ne bo pri izhodu prevelikega navala. V garderobi počakaj, da prideš na vrsto. V veži ali pa pred vhodom ne postajaj in se ne razgovarjaj z znanci, da ne boš delala napotja.

Umorjeno življenje.

»Uuh! Mravlja! Hrošč! Pajk! Ubij ga!« Po bliskovito se iztegne noga in v odlomku ene sekunde je ugasnilo življenje, kakor da ga ni nikoli bilo!

Brezbrižni hodimo vsak dan in vsako uro mimo tisočih, ki zastopajo prirodo. Ker jih imamo že izra rane mladosti zmerom okoli sebe, in ker smo nanje vajeni in ker je navada, nerazmišljajoča dojilja človeštva, nam otopijo čuti in ne moremo več doumeti čudes narave. Hitri in nepremišljeni smo postali, pripravljani smo, da v vsakem trenutku z eno samo stopinjo umorimo življenje. Z barvo in z obliko lahko posnemamo, kar je stvarnik ustvaril, a življenja ne moremo ustvariti, najsi bo naš duh še tako razvit in naj tehnika še tako napreduje.

Prav tedaj
je treba da imate lep videz, kadar ste utrujeni ali kadar se ne počutite dobro. Majhna pomoč s **KHASANA-SUPERBOM**, rdečilom za lica in ustnice, da obrazu lepoto in svežost, ne da bi se to sploh moglo opaziti. Ta sredstva niso šminke, ampak razvijajo šele v dotiki s kožo naravno in svežo barvo, ki ustreza koži. Kljubuje slabemu vremenu, vodi in poljubom!
KHASANA SUPERB

Kako naj imamo potemtakem pravico, da nekaj uničimo, česar ne moremo več ustvariti?

Materi vsak dan opominjajo svoje otroke, naj gledajo, da ne razbijejo kozarca, vaze ali česa drugega, naj ne trgajo obleke, odeje, zastorov itd., kar lahko vsak trenotek nadomestimo. Koliko bolj bi jih morali poučiti, da ne smejo uničevati takih reči, ki jih ni moči nadomestiti!

Vsako življenje je vredno, da ga spoštujemo in cenimo. Zato moramo vsako življenje braniti, ubijati pa smemo samo tedaj, kadar nas k temu prisili opravičljiva nulnost.

NIVEA PASTA ZA ZOB

DIN. 70

Velika tuba
NIVEA
PASTA ZA ZOB
čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!

PFAFF

BRZOŠIVALNI STROJ

ki šiva ravno, enfla, ažurira, dela gumbnice monograme, šiva gumbe itd., brez vsakih aparatov, je že davno pričakovani ideal sleherne

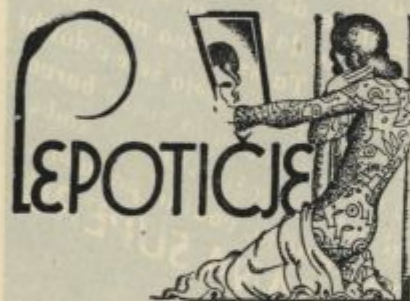
ŠIVILJE KOT PRIDNE GOSPODINJE

Dobite ga lahko na obroke pri veletvrčki

IGN. VOK, LJUBLJANA

TAVČARJEVA UL. 7 - TELEFON 26-87

Podružnice: Kranj, Novo mesto, Celje, Miklošičeva c. 2

Negovane roke vkljub delu.

Naše roke potrebujejo prav tako telovadnih vaj kakor ostali deli telesa. Na žalost so pa večinoma obsojene na taka dela, kjer ne morejo delati pravih vaj. Treba je opravljati gospodinjstva dela ali pa pisati na pisalni stroj in podobno. Vse te kretnje, ki jih delamo pri takem delu, niso primerne, da bi polepšale obliko naših rok.

Zenske, ki bi vkljub delu rade imele lepe in negovane roke, si morajo izkušati vriniti v delovni dan pol urice časa, da lahko individualno negujejo svoje roke.

Vsako jutro in vsak večer je treba napraviti tele vaje:

Najprej roke sprostite, potem jih pa dvignite do vodoravnega položaja, jih upognite v komolcu in pustite, da vam prsti visijo navzdol, potlej pa roke dobro stresite, da vam bodo prsti mahali na vse strani.

Izegnite desno roko v vodoravno lego tako, da bo dlan obrnjena navzgor. Potlej začnite z mezincem tele vaje: počasi ga upognite k dlani, medtem ko z ostalimi prsti mirujete. To napravite z vsakim prstom desetkrat. Izprva pojde težko, a kmalu se vam bodo mišice okrepile.

Po teh vajah si dobro umijte roke z milom in toplo vodo in jih oplaknite z mrzlo vodo. Poprej pa si že pripravite kakšno mastno kremo ali pa mandeljnovno olje in jih z njim dobro zmasirajte.

Kako ozdraviš nahod.

Jesen in prehlad sta nerazdružljiva. Jeseni se zato tako hitro prehladimo, ker naše telo še ni vajeno mrzlejšje temperature. Dostikrat je pa krivo tudi jesensko deževje. Kakor hitro imamo mokre noge, se prehladimo in se rado pojavi prehlajenje v dihalnih organih.

Povedali vam bomo dober recept, s katerim si lahko hitro pozdravite nahod. Vzemite precej debelo čebulo in jo razrežite na kose. V kozico vrzite nekaj žlic sladkorja in ga pražite, da lepo zarumeni. Potem strežite vanj čebulo in pustite, da nekaj minut vre. Ko se sladkor ohladi, ga precedite s čebulo vred skozi tenko, čisto krpo in ostanek dobro ožmrite. V krpi mora ostati samo čebula. Precejni sok shranite v zaprti posodi. Pri prehladu, posebno pri nahodu, zaužijte vsako drugo uro po eno žlico tega soka, in nahod bo kmalu minil.

Kaj napraviš, če imaš bolno dlesno?

Mnogim rado odstopi meso okoli zob, posebno tistim, ki imajo zlate kroge in mostičke. Posebno rada se loti ta bolezen tistih, ki uživajo premalo zelenjave in trpijo na pomanjkanju vitaminov D. To belezen imenujemo skrobut. Če oboliš za skrobutom, je najvažnejše, da izpremeniš hrano, da uživaš dosti zelenjave, sadja in druge surove hrane. Posebno dobro je surovo kislo zelje, ki ga pripravimo z oljem.

Da se dlesna utrdi, jo vsak dan lahko masiramo s francoskim žganjem. Kosmič vate namoči v francosko žganje in si z njim lahko nadržni dlesno. Že čez nekaj dni boš zapazila uspeh.

Ej, te naše gospodinje! Priznamo, da zna večina naših gospodinj ceniti izdelek naše domače tovarne »Pekate« — »Jajnine«. So pa vendar še med njimi, ki jih premalo rabijo, to pa zaradi tega, ker nanje pozabijo. Kolikokrat bi lahko postregle svoji družini s to izbrano jedjo, če bi se pravočasno nanjo spomnile. Zapišejo naj si tedaj večkrat na teden v svoj jedilni list »Jajnine«.

Stavite v loterijo in — zadenete. Kolika radost! In če ne zadenete, kar se največkrat zgodi? Kaj potem? Razočaranje in jeza. Prihranite si rajši srd in ne igrajte se s srečo! Tudi pri perilu ne. Preizkušeno Zlatorog-ovo milo Vas nikdar ne bo razočaralo. Pri njem je treba, da ostanete. Zlatorog-ovo milo je splošno priljubljeno zaradi svoje velike čistilne moči in zaradi svoje izdatnosti. Resnica je, kar trdi ljudski glas: Zlatorog-milo da belo perilo! Priporočamo ga tudi mi!

Pazite na zaštitni znak!

DOMAČI PROIZVOD!

**PREDILNICA ŽIME
VILKO MASTERL**

Stražišče pri Kranju Drav. banov.

*

izdeluje najfinejšo žimo za žimnice, otomane, fotelje, divane itd. Največja izbira raznih vrst žime za tapetnike in sedlarje.

*

Vzorci franko in brezplačno! Cene nizke!

Kupujte kvas

le od domače tvornice

**Lojze Kanc
Mengeš**

Janezkovi starši potujejo.

Janezek gre z njimi.

Starši morajo iti v carinarnico.

Carinik pregleduje kovčeg. Brze med volno in perilom.

Iznenada pa vzklikne Janezek:

»Očka, zdaj bodo pa kmalu prišle na dan tvoje igralne kvarte.«

**Lepo vezana knjiga
bodi kras knjižnice
v Vašem domu!**

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 6/II

V 5 MINUTAH ZA 5 LET MLAJŠA

*Velikanska izprememba
z uporabo
pravega pudra*

POIZKUSITE TO

Vi se danes lahko pomladite za najmanj pet let in dobite svežo, baržunasto polt, zaradi katere Vam bo zavidalo vsako mlado dekle. Poizkusite to sami na sebi na tale enostavni način: Naprašite polovico lica z znamenitim pudrom Tokalonom (s smetanovo peno) ter motrite v zrcalu razliko obeh polovic Vašega lica. Videli boste isto presenetljivo razliko kakor na zgornji sliki.

Puder Tokalon je edini puder, ki vsebuje smetanovo peno (pripravljeno po patentirani metodi). To je sestavina, ki omogoča, da daje puder Tokalon licu prekrasno svežo dekliško lepoto. Smetanova pena povzroči, da ostane puder na licu petkrat dalje kakor sicer. Če ga samo enkrat dnevno uporabite, se Vaše lice ves dan ne bo svetlikalo. Če se poslužujete pudra Tokalon, ste lahko brez skrbi na vetru in dežju, plešete pa lahko tudi ure in ure v vroči dvorani. Vaša polt bo vendarle ostala sveža in lepa. Puder Tokalon omogoči vsaki ženi, da je videti takoj za mnogo let mlajša. Pri redni uporabi smetanova pena osvežuje in olepšuje kožo.

R. MIKLAUC
"PRI ŠKOFU" - LJUBLJANA

LINGARJEVA ULICA - PRED ŠKOFIJO 3

DAME IN GOSPODJE!

PRIDITE
IN OGLEDITE SI
MOJO ZALOGO
MANUFAKTURNEGA
BLAGA
VELIKA IZBIRA
ZADNJE
NOVOSTI

SOLIŠNE CENE!

Mi gremo v šolo samo v čevljih Bata

25.- Vel. 27-30
2402-00
Vel. 31-34 29 — Vel. 35-42 35 —

49.- Vel. 23-26
2861-00

59.- Vel. 27-30
5842-05
Vel. 31-34 69 —

45.- Vel. 27-30
3222-01
Vel. 31-34 45 — Vel. 35-38 59 —

59.- Vel. 27-30
6622-07
Vel. 31-34 69 — Vel. 35-38 79 —

39.- Vel. 27-30
3762-00
Vel. 31-34 45 — Vel. 35-38 59 —

49.- Vel. 27-30
3962-22
Vel. 31-34 59 — Vel. 35-38 69 —

79.- Vel. 35-38
4624-48

Bata

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 37.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Ve-zava Din 60.—.

Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Ve-zava Din 60.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnitvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/l. Telefon 24-87.

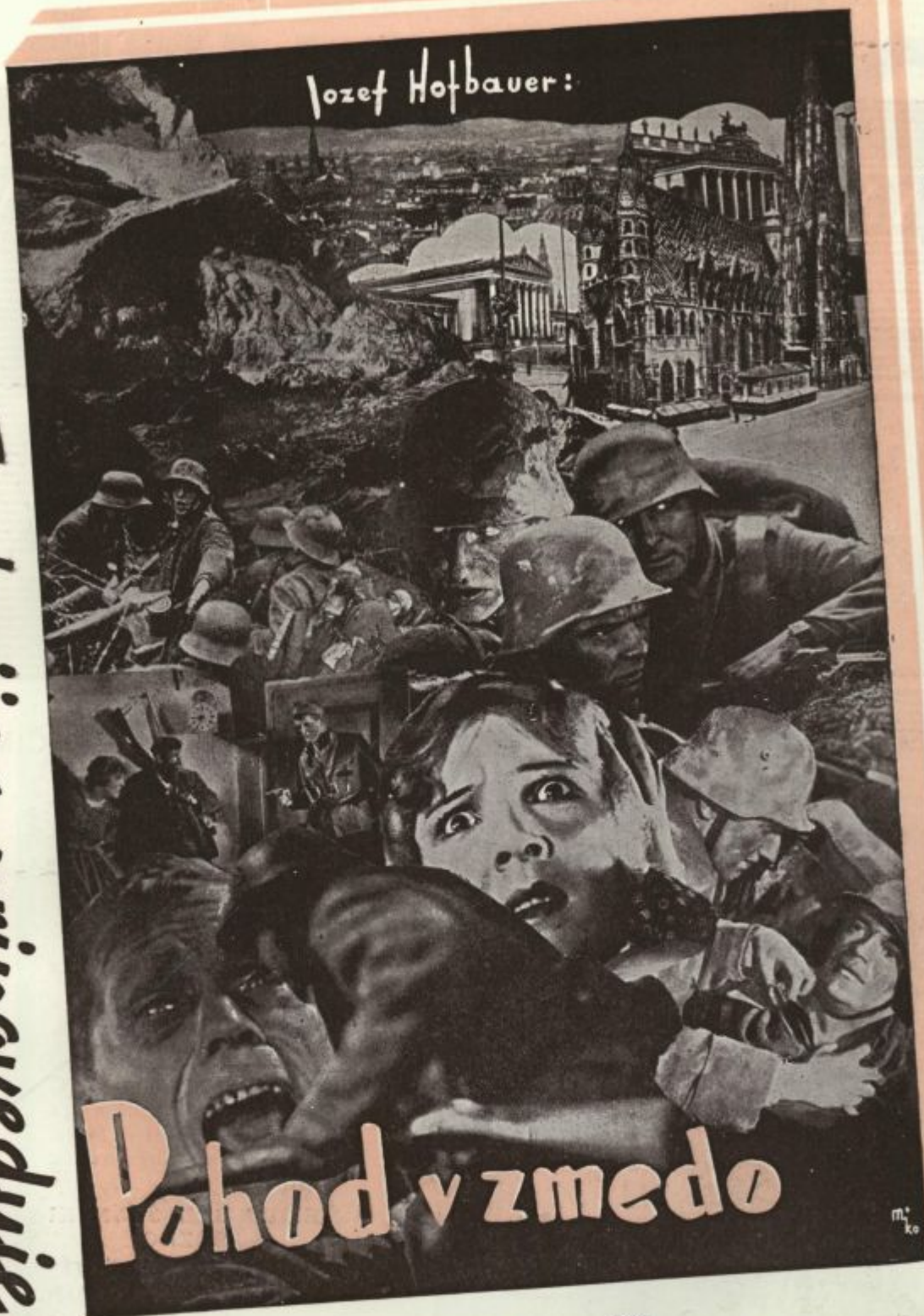
Rokopisi se ne vračajo.

Tiskala Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru.
Predstavniki Josip Oslak.

Josef Hofbauer:

Ta knjiga pripoveduje

Pohod v zmedo

*koliko so moške in žene med
vojno pretrpele.*

Opisuje Vam boje ob goriški in tirolski fronti. To je knjiga za Vašega moža. Videl bo sebe in svoje vojne tovariše sredi strahotnega klanja. Za to knjigo Vam bo hvaležen. Vi dobite oba mehkovvezana dela za Din 30.— ali vezana v platno za Din 40.—. Naročite jo pri upravi Ljubljana, Dalmatinova ulica, štev. 10

ZAMAN BI BILA VSA NEGA -

Brez dobrega mila

Kaj ne bi vse storili, da dobite in ohranite lepo polt! Pomislite, da je Vaša polt stalno v nevarnosti, ako uporabljate slabo milo, katero bi moglo preprečiti uspeh nege kože. Samo tako milo, katerega ime jamči za kakovost, neguje kožo tako kakor je treba, da postane lepa.

IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

ELIDA FAVORIT
že deset let ljubljenec
razvajenih žensk.

ELIDA 7 CVETIC
lüksusno milo, ki si ga
lahko privoščijo vsakdo.
Posebno močnega vonja.

ELIDA BELI ŠPANSKI
BEZEG
milo snežnobelega barve
- omamljivega vonja.

ELIDA KREMA MILO
popolnoma novo! Posebno blago
za občutljivo kožo. Posrečena
dopolnitev nove Elida kreme.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST